

ÖP
LUDVIKA
2030

Samrådsredogörelse

Samrådsredogörelse för översiktsplan

Ludvika kommun

17 december 2012

ARBETSGRUPP

Anna Lindberg Karlsson, Ludvika kommun

Louise Magnusson, Ludvika kommun

Emma Johansson, Ludvika kommun

Göran Sundell, Ludvika kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VAD ÄR EN SAMRÅDSREDOGÖRELSE?	5
SAMRÅDETS BEDRIVANDE	5
INKOMNA YTTRANDE MED KOMMENTARER	7
<i>Myndigheter</i>	11
<i>Politiska partier</i>	15
<i>Andra kommuner/ regioner</i>	21
<i>Kommunala nämnder m. fl.</i>	22
<i>Företag/organisationer m. fl.</i>	25
<i>Privatpersoner</i>	31
<i>Barn och unga</i>	42
SLUTSATS	45
FÖRSLAG TILL BESLUT	48
Bilaga 1 Länsstyrelsens yttrande i helhet	49

FÖRKORTNINGAR:

ÖP = Översiktsplan

Föp = Fördjupad översiktsplan

MKB = Miljökonsekvensbeskrivning

MKN = Miljökvalitetsnormer

MB = Miljöbalken

PBL = Plan- och bygglagen

LIS = Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

VAD ÄR EN SAMRÅDSREDOGÖRELSE?

Förslaget till Ludvika kommuns översiktsplan har varit på samråd från 1 juli till 30 september. Under denna tid har det funnits möjlighet att tycka till om planförslaget.

Syftet med samrådet är att skapa en så bra översiktsplan som möjligt och få en dialog om vad kommuninvånarna, politiker och andra aktörer vill med Ludvika kommuns framtid, främst gällande användandet av mark och vatten.

Samrådsredogörelsen är en sammanfattning av alla synpunkter som kommit in under samrådet. Samhällsbyggnadskontoret tillsammans med politiker har sedan utifrån synpunkterna tagit ställning till vad som ska ändras i planen och vad som ska vara kvar. Samrådsredogörelsen sammanfattar även hur samrådet gått till.

Samrådsredogörelsen fungerar sedan som en bilaga till utställningsversionen av översiktsplanen.

SAMRÅDETS BEDRIVANDE

Kommunstyrelsen beslutade att förslag till kommuntäckande översiktsplan skulle ut på samråd 2012-06-05 § 109. Förslaget till kommuntäckande översiktsplan, ÖP 2030, har varit ute på samråd mellan 1 juli och 31 september 2012.

Samrådshandlingar som var framtagna var:

- Textdokument ÖP 2030, 149 sidor+bilagor (tryckt).
- Folder som kortfattat beskriver vad en ÖP är och huvuddragen i planen samt hur man kan lämna synpunkter.
- Plankarta som sammanfattat visar förslaget.
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Officiella platser som handlingarna har funnits på:

- Kommunens alla bibliotek (Ludvika, Lorensberga, Sunnansjö, Saxdalen, Fredriksberg, Nyhammar och Grängesberg)
- Sporthallen Ludvika
- Folkets Hus Ludvika
- Grengarhuset i Grangärde
- Ludvika.se/op

Utöver dessa platser har handlingar lämnats på öppna förskolan Villgot, Ludvika lasarett, Solsidans vårdcentral i Ludvika, Grängesbergs vårdcentral och vårdcentralen i Sunnansjö.

UTSKICK

Information med hänvisning till kommunens webbsida (www.ludvika.se/op) har skickats till berörda markägare samt till myndigheter, föreningar och större företag enligt sändlista.

Handlingar har funnits på kommunens webbsida www.ludvika.se/op där har det även funnits möjlighet att direkt lämna synpunkter.

ANNONSERING

Samrådet har både affischerats och annonserat med budskapet ”Du kan påverka Ludvikas framtid” detta för att uppmuntra allmänheten att engagera sig och för att visa att planen inte är färdig utan endast var ett förslag.

Annonseringen har skett i Väsman runt samt Nya Ludvika tidning och Dalademokraten.

Affischer har satts upp på anslagstavlor runt om i kommunen och i livsmedelsbutiker.

MÖTEN

I detta samråd har kommunen valt att satsa på lite annorlunda samrådsmöten för att nå en större målgrupp och för att vara synliga. Istället för att folk skulle åka till ett särskilt möte så åkte representanter från kommunen ut dit

folk var. Olika evenemang runt om i kommunen bokades in och tjänstemän åkte på turné med ÖP-utställningen. Ambitionen var att nå de människor som normalt inte går på ett samrådsmöte. Det är lättare att gå in i ett tält och ställa en fråga och titta sig omkring i några minuter istället för att åka till ett möte som tar upp nästan en hel kväll. Genom att synas på olika evenemang kunde också planen marknadsföras och göras synlig. Förutom turnén bokades ett flertal möten in med olika organisationer som var intresserade av en särskild dragning av planen.

I tältet har planen ställts ut och möjlighet har funnits att hämta material och ställa frågor. En ”synpunktslåda” har också funnits för den som har velat lämna synpunkter direkt.

De evenemang som besöktes:

- Grangärdeveckan den 7 juli 2012
- Säfsenveckan den 14 juli 2012
- Väsmans dag den 11 augusti 2012
- Gräsbergsdagen den 12 augusti 2012
- Loppis på Hammarbacken den 18 augusti 2012
- Saxdalens dag den 25 augusti 2012
- Blötberget (inget evenemang) den 3 september 2012
- Grängesbergs marknad 22 september 2012 var planerat men ställdes in på grund av vädret.

Övriga möten som har anordnats vid efterfrågan:

- Alliansen den 13 augusti 2012
- Pensionärsrådet den 23 augusti 2012
- Socialdemokraterna den 29 augusti 2012
- Haffas, ungdomens hus den 4 september 2012
- Socialdemokraterna Nyhammar den 19 september 2012
- Socialdemokraternas Pensionärsutskott den 24 september 2012
- VBU den 24 september 2012
- SPF Sunnansjö den 25 september 2012
- Vänstern den 27 september 2012

BARN OCH UNGA

Barn och ungas inflytande är en prioriterad fråga i Ludvika kommun. I samrådsarbetet har särskilda insatser gjorts för att uppmuntra barn och ungas engagemang i för framtiden.

En utställning gjordes på Haffas (ungdomens hus och Ludvika fritidsgård) en kväll där tjänstemän samt kommunalrådet var och presenterade planen i grova drag. Ca tio ungdomar fanns på plats. Då en översiktsplan är mycket information och kan vara svårt att greppa så användes Ludvika tätort som exempel. En stor karta i storlek sattes upp och ungdomarna fick sätta ”pluttar” för bra, dåliga och egna förslag. Till ”pluttarna” fick de skriva en förklaring vad de ville och vad de tyckte. Sedan fanns planen utställd på Haffas hela september och ungdomarna hade möjligheten att tycka till.

En förmiddag fanns också tjänstemän på plats på VBU (Gymnasieskolan) i kapphallen även där ställdes planen ut och möjlighet fanns att sätta ”pluttar” på Ludvika och Grängesberg.

För att få ett barnperspektiv från Grängesberg fick även åk 2 på Björkås skola i Grängesberg en stor karta att tycka till om och att diskutera runt. Detta engagerade både barn och föräldrar.

Översiktsplanen diskuterades även på kommunens ungdomsråd, där kommunens ungdomskonsulenter var samtalsledare.

Redovisningen av synpunkter från barn och unga var alla anonyma och redovisas i slutet av avsnitt *Inkomna yttranden med kommentarer*.

INKOMNA YTTRANDE MED KOMMENTARER

VILKA HAR SVARAT?

Under samrådet har 91 skriftliga yttranden inkommit. Fördelningen av dessa ses i tabell 1. För detaljer kring varje yttrande se tabell 2 samt rubrik *Redogörelse av yttranden samt kommentarer* nedan.

Tabell 1: inkomna yttranden

Externa myndigheter	10
Politiska partier	9
Andra kommuner/regioner	4
Kommunala nämnder/ förvaltningar	9
Företag/ organisationer	11
Privatpersoner	43*
Barn och unga	4*

**Antalet personer bakom varje yttrande kan dock vara flera, exempelvis redovisas alla yttranden från Högbergskolan som ett yttrande men minst 20 personer yttrade sig där.*

Någon könsfördelning av svaren har inte dokumenterats under samrådet. Vid möten och evenemang har det varit blandad uppslutning men eftersom ingen dokumentation skett så kan detta inte redovisas ytterligare. Bland privatpersoner som lämnat skriftligt yttrande är ungefär 2/3 män där detta går att utläsa. Även yttranden lämnade av företag, organisationer, myndigheter och partier är de personer som skrivit under yttranden till stor del män. 2/3 är män även i de fall där detta går att utläsa, dock ska sägas att det inte behöver vara män som skrivit yttrandena, detta har vi ingen information om.

Ingen skriftlig dokumentation har heller gjorts gällande ålder. Uppfattningen bland medverkande tjänstemän har dock varit att det varit främst personer i arbetsför ålder och pensionärer som medverkat på öppna möten och evenemang. Hade inga möten med inriktning på barn och unga genomförts hade synpunkter från denna åldersgrupp möjligen uteblivit.

Hur denna svarsfördelning utifrån ålder och kön påverkat yttrandena diskuteras under slutsats.

HUVUDSAKLIGA STÄLLNINGSTAGANDEN OCH STÖRRE FRÅGOR

Av inkomna 91 yttranden var 7 utan erinran och resterande med synpunkter.

Eftersom planen behandlar ett brett område vad gäller ämnesområden är det svårt att sammanfatta synpunkterna. De frågor som ofta kommit upp har rört trafikfrågor, främst genomfarten/förbifarten och trafiksäkerhetsfrågor, men även flertalet synpunkter har inkommit om olika bostadsområden och LIS-områden. Även kring Väsmanstranden har det varit stort intresse. Flera synpunkter på användningsområden för Väsmanstranden har kommit in. Även kring Gonäs och Bergsmansgården med omkringliggande vägreservat och industriområde har synpunkter kommit in.

Sammanfattning av yttranden följer i kommande avsnitt och större ändringar sammanfattas under slutsats.

Tabell 2: Alla inkomna yttranden med och utan erinran

Yttrande	Ingen erinran	Erinran	Taggar: Vad gäller yttrandet sammanfattat	Ändring i plan
Myndigheter				
S1 Länsstyrelsen Dalarna		x	Allmänt, riksintressen, LIS etc	ja
S2 Jordbruksverket		-		Se LST
S3 Kommunikationsmyndigheten		x	-	Se LST
S4 Lantmäteriet	x	-		nej
S5 Luftfartsverket	x	-		nej
S6 Länsstyrelsen Värmland	x	-		nej
S7 Naturvårdsverket	x	-		nej
S8 Polismyndigheten dalarna		x	Mål: narkotika	nej
S9 SGU		x	Vattenförvaltning, Mineral och täkter, energi och klimat, radon	Se LST
S10 Trafikverket		x	-	Se LST
Politiska partier				
S11 Grängesbergs socialdemokratiska förening		x	Gruva, malm, beskrivning Grängesberg, farligt gods	ja
S 12 Ludvika centrala S-förening		x	Cykelvägar, bostäder, camping, trafik, etc	ja
S 13 Folkpartiet Liberalerna		x	Cykelväg Saxdalen, bostäder Finnäset, riksvägsreservat, triangelspår	nej
S14 Socialdemokratiska föreningen i Brunnsvik- Sörvik		x	Bebyggelse, trafik, service, natur, kultur	ja
S15 Socialdemokratiska pensionsutskottet		x	Rots äng, handel, funktionshindrade	nej
S16 S-kvinnor		x	LIS, badplatser, besöksnäring, Fjällberget-Ljungåsen, herrelösa fastigheter, beredskap utveckling	ja
S17 Moderaterna i Ludvika		x	LIS, befolkningsprofil, riksintresse mineraler, Norra Hörken, Hillängen, trafik, Skackelbacken	ja
18 Miljöpartiet de gröna		x	Bostäder, Solpaneler, laddningsstationer	nej
S19 Vänsterpartiet Ludvika Grängesberg		x	Tillgänglighet, Servicecenter, Cykelväg Grangärde-Nyhammar, Cykelväg knutsbotjärn, Marnästjärn, Kulturmiljöer, rekreationsområden, LIS	ja
Andra kommuner/ Regioner				
S20 Ljusnarsbergs kommun		x	Samarbete rv 50	ja
S21 Regionförbundet Örebro		x	Gruvor,	nej
S22 Smedjebackens kommun		x	Transporter. bostäder, näringsliv, Hagge	ja
S23 Sätters kommun	x	-		nej
Kommunala nämnder, förvaltningar m fl				
S24 Kultur- och fritidsnämnden		x	Rekreatiomsområden, Kulturmiljö, Ludvika ström utredning, Gonäs bergsmansgård, Flygplats	ja
S25 LudvikaHem AB		x	FöP tätorten, detaljplaner, planberedskap	nej

S26 Myndigheten för miljö och bygg		x	Föp Grängesberg, Bostäder Håksberg, Finnäset, uppställningsplatser boende, vatten och avlopp	ja
S27 Räddningstjänsten Västerbergslagen	x		-	nej
S28 Samhällsbyggnadsnämnden		x	Trafik, Tillgänglighet barn och unga, täkter och mineral etc	ja
S29 Social- och utbildningsnämnden			Uppställningsplatser farligt gods, trygga GC-vägar barn och unga	ja
S30 Staben		x	Handelsutveckling	nej
S31 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott		x	Handikappolicy	ja
S32 Västerbergslagens kulturskolenämnd			Roths äng	nej
S33 Västerbergslagens utbildningscentrum	x		-	nej
Företag/ intressegrupper Organisationer/ föreningar				
S34 AB Samarkand 2015		x		nej
S35 Bergvik skog		x	Vindkraft	nej
S36 Dalarnas museum		x	LIS- fornlämningsförstudie, LIS Korsnäsberget, Gonäs Normansgården, Industriområde Gonäs, Grängesberg kulturmiljöinventeras	ja
S37 Dröverka samfällighet		x	Dröverka, Internet, LIS	nej
S38 Grängesbergs Iron AB		x	Täkter och mineral, stora Hagsgärdet, riksintresse, Grängesbergs samhälle	ja
S39 HSO			Tillgänglighet, bostäder funktionsnedsatta	ja
S40 Partnerskap bergslagsbanan		x	Markområden järnväg	ja
S41 SPF Grangärdebygden			Tallmogården, service, kollektivtrafik, turism	nej
S42 Svea Skog		x	LIS	ja
S43 Säfsen resort AB		x	LIS, Herrgårdsområdet	ja
S44 Unika Ludvika		x	Handelsstad 2019, föp tätort, Väsmanstranden	ja
Övriga privatpersoner				
S45 - S87 Se lista s.10				ja
Barn och Unga				
S88 Björkås skola, åk 2		x		nej
S89 VBU		x		nej
S90 Ungdomsrådet		x		nej
S91 Haffas		x		nej

Yttranden ÖP privatpersoner Dn SBN 2012/11

Yttrande nr		Taggar	Nummer i diarie
S45	Privatperson 1	LIS - Södra Hällsjön	1
S46	Privatperson 2	Gonäs, industri, omgivningspåverkan, Gonäsån, bäcköring	5
S47	Privatperson 3	Knutsbotjärn, Bostäder, tillgänglighet, djur- och växtliv, rekreation, tätortsnära skog	6
S48	Privatperson 4	Fredriksberg, Säfsen, namnbyte, lekplatser, barn	8
S49	Privatperson 5	Trafik, Trafiksäkerhet, Grängesbergsvägen, Genomfart Ludvika, Idéstudien, Cykelväg, Ludvika	9
S50	Privatperson 6	Fredriksberg, genomfart, trafiksäkerhet, trafik, Gata-park	10
S51	Privatperson 7	Taggar: Fredriksberg, genomfart, trafiksäkerhet	11
S52	Privatperson 8	Taggar: trafiksäkerhet, genomfart, Fredriksberg	12
S53	Privatperson 9	Taggar: LIS, Turism, Friluftsliv, boende	13
S54	Privatperson 10	Taggar: Håksberg, gruvnedläggning, befolkning, rivning	14
S55-62	Privatperson 11-P18	lastning, gods, centrum, gågata, strandskydd, Ludvika ström, Industri, Gonäs, charette, rivning, förbifart, Väsmanstranden, allmänhetens tillgång, trafik, rastplats	15
S63	Privatperson 19	rots äng, fritid	16
S64	Privatperson 20	LIS, Väsman, strandskydd, stugboende, permanentbostäder	17
S65	Privatperson 21	Gruvor, gallring, Gata-park	20
S66	Privatperson 22	Elljusspår, Sörvik, Brunnsvik, bostadsområden	22
S67	Privatperson 23	kollektivtrafik, helger	23
S68	Privatperson 24	Knutsbotjärn, Ludvika, bostadsområde	35
S69	Privatperson 25	LIS, Bullernäset, markägare	36
S70	Privatperson 26	Bostäder, cykelväg Blötberget, landsbygd etc	38
S71	Privatperson 27	Bostäder Finnäset, kultur och naturstig, Våghalsen, GC-väg saxdalen, Kulturmiljöer	48
S72	Privatperson 28	Kartor, allmänningar	50
S73	Privatperson 29	Blötberget, strövområde, gata park?	54
S74	Privatperson 30	bostäder, Väsmanstranden, strandnära boenden.	56
S75	Privatperson 31	bostadsområden, strandnära	58
S76	Privatperson 32	Bergsmansgård, vägreservat, Brittsand	62
S77	Privatperson 33	LIS, Bullernäset	63
S78	Privatperson 34	LIS, Saxdalen	67
S79	Privatperson 35	RV 50, sjukvård, järnväg, etc	68
S80	Privatperson 36	Lekomber, bostäder, översvämning	72
S81	Privatperson 37	Knutsbo,	75
S82	Privatperson 38	Bostäder Hammarbacken, Rots äng, Genomfart Ludvika	78
S83	Privatperson 39	Bostadsområden, Gonäs, LIS	82
S84	Privatperson 40		84
S85	Privatperson 41		88
S86	Privatperson 42	Bostadsbebyggelse, industri	94
S87	Privatperson 43	Blötberget, elljusspår, rekreationsområde	96

REDOGÖRELSE AV YTTRANDE SAMT KOMMENTARER

Nedan följer alla yttranden med kommentarer. Yttranden utan erinran tas inte upp i denna sammanställning.

Länsstyrelsen samordnar statliga intressen. Därför redovisas enbart länsstyrelsens yttrande och inte andra statliga myndigheter.

För överskådlighetens skull presenteras inte yttrandena i sin helhet med undantag för länsstyrelsens yttrande som förutom en förkortad version ligger med som en bilaga i slutet.

Där det är möjligt har rena citat tagits från inlämnade yttranden. Men eftersom många yttranden är flera sidor långa har en viss sammanfattning av en längre text gjorts utan citat. Önskas läsa hela yttranden går det att vända sig till samhällsbyggnadsförvaltningen och få tillgång till dessa.

I slutet av samrådsredogörelsen under rubrik Slutsats sammanfattas stora ändringar som sker i planen utifrån dessa yttranden, samt områden som bibehållits i planen trots synpunkter.

MYNDIGHETER

S1	LÄNSSTYRELSEN DALARNA	KOMMENTARER
	Riksintressen	
1	Redovisningen bör förtydligas avseende fördjupade översiktsplaners samband med föreslagen öp.	Förtydligas i planen under avsnitt Samband med annan planering.
2	Det bör förtydligas i planen hur kommunen ska tillgodose riksintressen inom utpekade bebyggelse- och verksamhetsområden.	Det förtydligas i planen att om en exploatering som påverkas eller påverkas av riksintressen ska kommunen utreda behovet av detaljplan eller områdesbestämmelser.
3	Klenshyttan, Markusfallet och Skattlösberg (riksintresse kulturmiljö) saknar tillfredställande skydd för byggnadsmiljön och omgivande landskap. Kommunen bör ta initiativ till ett utökat skydd och säkerställande.	Tilllägg i planen. Områdesbestämmelser bör upprättas för dessa områden.
4	SGU håller på att se över Håksberg och Blötberget som framtida riksintressen för mineraler.	Informationen läggs till i planen.
5	Grängesberg och Ludvika station är riksintressen för kommunikationer.	Det läggs till i planen.
6	Det behöver förtydligas i planen hur kommunen avser att ta hänsyn till väg och järnväg vid exploateringar nära väg och järnväg.	PBL styr att marken ska användas till det den är bäst lämpad för. Buller och farligt gods ska alltid beaktas. En allmän skrivning gällande detta läggs till under Miljö och riskfaktorer/ Farligt gods.
7	Kommunens tankar om framtida flytt av järnvägen i Grängesberg bör framgå.	Frågan är inte utredd. Planen föreslår en fördjupad översiktsplan över Grängesberg där Grängesbergs framtida utveckling ska klargöras. Där är kommunikationer en viktig fråga. I fördjupningen bör detta behandlas eller i annan utredning. En skrivning om detta läggs till i planen under avsnitten Trafik och transporter, Grängesberg, Miljö och riskfaktorer.
8	Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning om prioriteringsordning av riksintressen i Grängesberg. Väg/ järnväg, mineraler och till sist kulturmiljö. Länsstyrelsen poängterar att vid exploatering ska ändå hänsyn tas till alla riksintressen i möjligaste mån.	Förtydligas i planen under avsnittet Riksintressen.

9	Länsstyrelsen anser att riksintresset för friluftsliv (Malingsbo-Kloten) inte behöver avgränsas ytterligare eftersom det inte utgör ett hinder för tätorternas utveckling.	Ingen ändring i planen. Det är kommunens önskan att avgränsningen ses över.
Hälsa och säkerhet		
10	Planen bör kompletteras med en beskrivning av vilka mål eller strategier kommunen har i fråga om riskhantering, samt vilka samband som finns mellan kommunens risk- och sårbarhetsanalys, handlingsprogram för skydd mot olyckor och annan planering.	Kommunen jobbar Säker och trygg kommuns målsättning. En säker och trygg kommun är en certifiering utifrån WHO:s kriterier för olycksfalls och skadeförebyggande arbete. Arbetet handlar om att väcka medvetenhet om skaderisker hos enskilda, inom skolan, föreningslivet, företag och organisationer. Lägg till i planen.
11	Bebyggelse nära sjöar och transportleder innebär risker avseende översvämningar och farligt gods. Dessa risker behöver hanteras vid exploatering.	En allmän skrivning läggs till i planen under principer för bebyggelseutveckling.
12	Riktlinjerna för översvämningar bör kompletteras med hur man ska förhålla sig utifrån vilken verksamhet som planeras.	Tillägg i planen; För samhällsviktig verksamhet ska större försiktighet råda.
Mellankommunal samordning		
13	Mellankommunala frågor bör förtydligas. Exempelvis hur gruvöppningar och camping mm påverkar närliggande kommuner. Det ska framgå hur riksintresseområden i närliggande kommuner/län påverkas.	Förtydligas i planen.
Strandskydd		
14	Flera LIS-områden ligger inom utökad strandskydd. Detta ska framgå av planen.	Kommunen har lämnat sina synpunkter på det utökade strandskyddet till länsstyrelsen. Planen kompletteras med information om utökade strandskyddsområden.
15	Länsstyrelsen vill att kommunen förtydligar kriterierna som kommunen använt sig av avseende natur- och friluftsliv. Naturvårdsverket anser att det är olämpligt med LIS-områden på uddar.	Förtydligas i planen.
16	Det ska framgå av planen hur kommunen avser att tillgodose kraven på fri passage och tillräckligt många och stora områden där allmänhetens tillgänglighet säkras.	Det ska utredas om området ska planläggas, där detta inte framgår i översiktsplanen, eller om det räcker med enskild dispens. Kommunen ska följa naturvårdsverkets riktlinjer/checklista vad gäller dispenser. Förtydligas i planen.
17	Det ska framgå hur LIS-områdena ska exploateras. Genom enskilda dispenser eller genom detaljplaneläggning.	Se ovan.
18	Det ska framgå att naturvärdesinventeringar samt bedömning av områdets betydelse för friluftslivet ska göras i nästa skede.	Detta finns redan i samrådsversionen men förtydligas.
19	Grangärde kyrkby, norra; naturvärdesinventering ska genomföras före exploatering.	Området ska detaljplaneläggas vid exploatering, inventering ingår i den processen. Tillägg i planen.
20	Grangärde Kyrkby södra; naturvärdesinventering ska genomföras före exploatering.	Området ska detaljplaneläggas vid exploatering, inventering ingår i den processen. Tillägg i planen.
21	Bysjöstrand; naturvärdesinventering ska genomföras innan exploatering kan tillåtas.	Området ska detaljplaneläggas vid exploatering, inventering ingår i den processen. Tillägg i planen.

22	Korsnäsberget; det ska förtydligas i planen hur mycket exploateringen begränsas med hänsyn till rekreationsområdet.	Området ska detaljplaneläggas då det är oexploaterat idag. Ev konflikt med rekreation utreds i det skedet. Tillägg i planen.
23	Rönnäset; Området ska avgränsas, mindre landtungor och uddar ska undantas. Området har utökat strandskydd.	Avgränsningen justeras.
24	Landforsen; passagemöjlighet ner till vattnet ska anordnas.	Läggs till i texten.
25	Turistgården, Råmen; Antalet fritidshus bör begränsas till ett fåtal, strandområdets landtungor/uddar samt området längst ut på udden ska helt undantas för fritidshus.	Avgränsningen skrivs in i texten.
26	Björnön; Området kan användas för fritidsändamål men inte för bostadsändamål (övernattningstugor)	Området tas bort ur förslaget.
27	Bullernäset; oexploaterat inom utökat strandskyddsområde. Bör detaljplaneläggas.	Läggs till i texten.
28	Mässanområdet, Brittsand, Sjöfallet; Noggranna inventeringar behöver göras och området behöver detaljplaneläggas för att säkerställa allmänhetens tillgänglighet.	Brittsand/ Sjöfallet ska detaljplaneläggas. Det ska utredas om detaljplan ska upprättas, där detta inte framgår i planen, eller om det räcker med enskild dispens. Kommunen ska följa naturvårdsverkets checklista vad gäller dispenser. Förtydligas i planen.
29	Botberget; Området ligger inom utökat strandskydd.	Läggs till i texten.
30	Stora Nitten; En beskrivning för eventuell påverkan på Natura2000-området behöver tillföras	Ingen påverkan förtydligas i planen.
Jordbruksmark		
31	Vissa exploateringsområden är jordbruksmark, planen bör motivera ianspråktagande av jordbruksmark. Det bör finnas krav eller kriterier baserat på markens karaktär.	I avsnittet övergripande principer finns en princip för att bebyggelse inte ska hindra jordbruket och jordbruksmark ska i första hand inte exploateras. LIS-området vid Botberget (13), avgränsas så att jordbruksmarken inte berörs.
33	Bebyggelse i anslutning till jordbruk kan innebära konflikter och bör behandlas i planen.	Det finns övergripande principer i planen som behandlar detta. Ingen ändring.
34	Kommunens lantbruk har en negativ utveckling. Ett sätt att motverka detta är att skydda jordbruksmark. Om det framgår att marken endast ska exploateras om det är nödvändigt enligt MB 3:4, ökar det möjligheterna för lantbrukarna att göra långsiktiga investeringar som behövs för ett levande jordbruk.	I avsnittet övergripande principer finns en princip för att bebyggelse inte ska hindra jordbruket och jordbruksmark ska i första hand inte exploateras. Detta förtydligas även i avsnittet för Jord- och skogsbruk.
35	Motiv bör beskrivas där LIS-områden för bostäder ligger på jordbruksmark.	Planen kompletteras där LIS-områden berör jordbruksmark (Landforsen, Grangärde).
36	LIS 1, Grangärde kyrkby norra; ligger huvudsakligen på blocklagd jordbruksmark.	Området ska detaljplaneläggas och utreds närmare i det skedet. Tillägg i planen.
37	LIS 2, Grangärde kyrkby södra; ligger på blocklagd jordbruksmark.	Området ska detaljplaneläggas och utreds närmare i det skedet. Tillägg i planen.
38	LIS 5, Rönnäset. Ligger delvis på blocklagd jordbruksmark.	Området ska avgränsas ytterligare.

39	LIS 6, Landforsen; inom området finns en blocklagd åker.	Motivering läggs till i planen. Området ligger långt ifrån brukningscentra och ligger insprängt i ett område med industri och bostäder.
40	LIS 13 Botberget; Halva området är blocklagd åker.	Området avgränsas.
41	LIS 15; Räfsnäs; betesmark och höga naturvärden	LIS-området stör inte betesmarkerna eller riksintressets intentioner utan stödjer det snarare. LIS-områdets syfte är att även i fortsättningen säkerställa bevarande av natur- och friluftslivet samtidigt som det tillåter en viss utveckling i den riktningen. Kommunen har även föreslagit att området ska omfattas av utökat strandskydd. Planen förtydligas med motiv.

Kulturmiljö

42	Planen bör kompletteras med rekommendationer för bygglovgivningen som tar till vara de kulturhistoriska värdena.	PBL styr bygglovgivningen och skyddar kända kulturvärden. I övrigt ska ett kulturmiljövårdsprogram tas fram som ska fungera som underlag vid bl.a bygglovgivning. Detta förtydligas i planen.
43	Några LIS-områden berör fornlämningar, länsstyrelsen rekommenderar en fördjupad inventering.	Där det finns kända fornlämningar ska det kompletteras i texten. De områden som ska detaljplanläggas genomgår en inventering i det skedet. Korsnäsberget är ett exempel på ett område som ska detaljplanläggas vid exploatering.
44	Vägreservatet till Brittsand bör ses över med hänsyn till byggnadsminnet. Bostadsområdena norr om reservatet bör anpassas till byggnadsminnet och betesmarkerna.	Den fördjupade översiktsplanen ska revideras avseende bostadsområden. Detta läggs till i översiktsplanen. Vägreservat är kvar i planen för att möjliggöra väganslutning till nya områden vid Mässanlandet/Brittsand.
45	Det är önskvärt att kommunen ser över möjligheten att anpassa industriområdena i Gonäs. Hänsyn bör tas till den kulturhistoriskt värdefulla bergsmansmiljön. Anpassningen kan avse utbredning samt utformningsbestämmelser.	Avgränsningen för detaljplanerna ska vara kvar men innehållet ska ses över. Ingen ändring i planen.

Miljö

46	Det är önskvärt att även det regionala miljömålsarbetet nämns.	Ändras i planen.
47	Det står omnämnt att det finns två 420 kV-ledningar. Dessa är 400 kV-ledningar.	Ändras i planen.
48	Det kan förtydligas i planen hur buller och vibrationer kan störa hälsan.	Förtydligas i planen.
49	Det bör förtydligas hur bostadsbebyggelse ska skyddas mot buller från vattenskotrar i Väsman.	Området är aktuellt men ska utredas vidare. Restriktioner tas upp i den utredningen.
50	Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas under förorenad mark varför kommunen har lyft fram ”övriga objekt av större betydelse”. Förklaring vad det innebär.	Dessa områden finns men i MIFO-databasen men med lägre prioritet. Kommunen vill ändå synliggöra dessa i planeringen. Förtydligas i planen.

51	Vattenförsörjningsintresset bör redovisas på karta	Läggs till i karta.
52	Vattenskyddsområdet för Sunnansjö är under diskussion, detta bör förtydligas i planen.	Förtydligas i planen.
53	Bergtäkter i kommunen bör framgå. Håksberg, Ljustjärnsberget och Norhytteskog.	Informationen finns med i planen.
54	Det bör framgå av planen att det inte ska tas upp nya täkter i avlagringar som är av betydelse för dricksvattenförsörjningen.	Läggs till i planen.

58	POLISMYNDIGHETEN DALARNA	KOMMENTARER
	"Vision 2020 och mål 2012-2020" på sidan 18 står det "..Ingen ska använda narkotika..." Polismyndigheten tycker att sista visionen att ingen ska använda narkotika är lovord	Vision och mål för Ludvika kommun är redan antagna och ändras inte i planen.

POLITISKA PARTIER

S11	GRÄNGESBERGS SOCIALDEMOKRATISKA FÖRENING	KOMMENTARER
	Skrivningarna i översiktsplanen är för en gruvöppning i Grängesberg väldigt negativa. Gruvan i en framtid kan i påverka vissa delar av samhället i första hand riksväg och järnväg. Detta kan knappast vara negativt och behöver definitivt inte prioriteras före riksintresse mineraler.	En prioritering av väg- och järnväg betyder inte att de inte kan samspela med en återöppning av gruva men väg- och järnväg måste säkerställas. Ingen ändring i planen.
	I avsnitt om landsbygdsutveckling Grängesberg bör Atlas Copco nämnas. Friluftsområdet, Kyrkviken-Örtjärn/Fjällberget-Ljungåsen med bad, camping, sommarstugor, bostäder och skidområde omnämns inte i texten	Saknade områden i beskrivning läggs till i Ortsbeskrivningen men inte under landsbygdsutveckling.
	I Håksberg är uppställningen för farligt gods begränsad till en parkeringsficka. I Grängesberg finns ingen begränsning, men det skall vara begränsat även där. Förslagsvis till före detta Dynamitfabrikens område.	Uppställningsplats är begränsad till parkering vid kiosken på Bergsmansplan vid Dalporten (intill rv 50). Förtydligas i planen.
	När det gäller nybyggnationer av bostäder i Grängesberg äger kommunen stora markområden på Väster där avlopp och vatten finns framdraget.	Planen tillåter förtätning. Nya områden ska utredas i samband med den fördjupning som ska tas fram för Grängesberg. Ingen ändring i planen.

S12	LUDVIKA CENTRALA S-FÖRENING	KOMMENTARER
	Riksväg 50: Efter riksväg 50, sträckan Malsjön-Hammarbacken, finns inte mindre än ett 100-tal utfarter. Brister för trafiksäkerheten bör framgå i översiktsplanen, samt att planens viljeinriktning skall vara att kommunen ska ta initiativ, tillsammans med Trafikverket, till att parallellgator byggs.	Sträckan Hammarbacken -Malsjön behandlas i genomfartsprojektet bana- väg. Det finns en viljeinriktning i planen att "Barriären som riksväg 50 innebär ska överbyggas". Ingen ändring i planen.
	Jordbruksmark: Vår viljeinriktning är att kommunen bör vara aktiv vad gäller kontakter mellan djurägare och markägare." "... Detta skulle exempelvis kunna bli verklighet genom att avtal tecknades mellan djurägare och markägare för att hålla marken öppen.	Den viljeinriktning som finns i planen gällande jordbruksmark och betande djur ska revideras. Viljeinriktning; "Kommunen ska arbeta för att stärka samverkan mellan parter för att möjliggöra att betande djur kan hålla landskapet öppet."
	Handikappolicy: Vår mening är att handikappolicy är en tillgänglighetsfrågan och hör därför hemma i en översiktsplan.	Handikappolicy läggs till i planen.

<p>Uppställningsplats farligt gods: Parkeringsfickor i Håksberg uppges vara en av två uppställningsplatser, längst riksväg 50, för farligt gods. Håksbergs skola ligger endast cirka ett 100-tal meter från parkeringsfickorna/uppställningsplatserna. ”Vi föreslår att översiktsplanens inriktning skall vara att rastplats byggs på platsen (helst en på varje sida) som klart avgränsar uppställningsplatsen/rastplatsen från riksvägen.”</p> <p>Samma inriktning bör gälla vid den nämnda uppställningsplatsen i Grängesberg, samt den i översiktsplanen föreslagna platsen i Skeppmora.</p>	<p>Uppställningsplats Håksberg får utredas i samband med genomfartsprojektet sträckan Hammarbacken-Malsjön då detta ska beaktas. En viljeinriktning läggs till i planen. Se även yttrande S29.</p>
<p>”Kommunen ska verka för att trafiksäkra(tillägg) rast- och ställplatser efter vägarna ska skapas”, uppges på sidan 86. (avsnitt näringsliv)</p>	<p>Tillägg till viljeinriktning gällande rast- och ställplatser läggs till i planen.</p>
<p>Bebyggelse och verksamheter:”Förtätning/bebyggelse som föreslås i Persbo-Gräsberg samt Håksberg-Landforsen anser vi är bra. Dock anser vi att det finns möjlighet till verksamhetsetableringar i Persbo-Gräsberg i större utsträckning än vad som uppges i förslaget till översiktsplan.”</p>	<p>Gällande bebyggelse i Gräsberg ska ytterligare verksamhetsområden utredas i den Föp som ska revideras för orten. Vid Persbo är det idag svårt att peka ut fler områden då företag gärna vill ligga nära vägen och stora delar kring rv 50 är åkermark. Ingen ändring.</p>
<p>Biogasutveckling: ”Vi anser att översiktsplanens viljeinriktning i större utsträckning än vad som är fallet i samrådsversionen ska behandla biogasutveckling. Viljeinriktningen bör i första hand vara att kommunens egna fordon ska köras på biogas. ”</p>	<p>Översiktsplanen tar upp frågan om biogas. Ingen viljeinriktning läggs till om den kommunala fordonsflottan då detta får bli en fråga för den lokala klimatstrategin att styra.</p>
<p>Fritid- och rekreation: ”De goda möjligheterna till fritid- och rekreation i Ludvika bör kunna bli en viktig faktor när det gäller att locka människor att flytta till kommunen. Exempelvis har vi nära till skog och mark plus att avstånden mellan arbetsplatser och bostäder är kort i de flesta fall.””...Vi menar därför att viljeinriktningen i översiktsplanen skall vara att dessa ”plusvärden” marknadsförs på ett bättre sätt än vad som är fallet idag.”</p>	<p>Översiktsplanen är i huvudsak inget marknadsföringsdokument. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Campingplats: Att en campingplats byggs i Räfsnäs är bra. Viljeinriktningen i översiktsplanen bör emellertid vara att campingplatsen bör kompletteras med en del verksamheter riktat mot camparna. Viljeinriktningen bör även vara att kunna erbjuda camparna kollektivtrafik i någon form.</p>	<p>Hur verksamheter och camping samverkar bör inte styras i planen. Angående kollektivtrafik får det bli en fråga när campingen är på plats beroende på hur den allmänna kollektivtrafiken ser ut då.</p>
<p>Eventuellt bör en mindre centrumnära campingplats, för korttidscampare, anläggas.</p>	<p>Lämpliga platser för ställplatser utreds och kan därför inte redovisas i översiktsplanen i dagsläget.</p>
<p>Skuthamnsbadet: Beträffande Skuthamnsbadet föreslår vi att viljeinriktningen skall vara att denna badplats har stora utvecklingsmöjligheter.</p>	<p>Att badplatsen har stora utvecklingsmöjligheter är ingen viljeinriktning. Badplatsen är utpekad som prioriterad i planen. Ingen ändring görs i planen.</p>
<p>Grundservice för äldre: Beträffande service för äldre bör översiktsplanens viljeinriktning vara att kommunen ska kunna erbjuda förhållandevis billigt och ändamålsenligt trygghetsboende för äldre.</p>	<p>Frågan får utredas i bostadsförsörjningsprogrammet för att se vilka behov som finns. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Gång- och cykelvägar: Det finns emellertid en hel del att göra beträffande trafiksäkerheten, främst i de centrala delarna i Ludvika. En viljeinriktning kan exempelvis vara att göra gång- och cykelvägar till huvudleder där det finns farliga korsningar.</p>	<p>”Huvudleder” får utredas vid revidering av cykelplanen. Ingen ändring i planen.</p>

Bostadsbyggande: Vi delar helt samrådsversionens syn att bostadsbyggande ska ske på attraktiva platser. Säkert finns även andra kriterier för vad som kan uppfattas som attraktiva områden (närhet till skola, förskola, fritidsaktiviteter, skog och mark samt tillgång till goda kommunikationer)	Ger ingen ändring i planen, då detta redan tas upp i planen.
Affärsutveckling: Idag står många affärslokaler tomma i Ludvika centrum. Viljeinriktningen bör vara att affärsidkare och kommun för en dialog beträffande vad som behövs för att detaljhandeln i centrum skall öka.	Svårt att styra i översiktsplanen, se Unika Ludvikas yttrande.
Bostadsområden: Vi vill också ”trycka på” att det i bostadsområdena, främst hyreshusområden, behövs anläggas så kallade näridrottsplatser. Enkla idrottsplatser där barn, ungdomar och även äldre kan bedriva spontanidrott.	Sociala mötesplatser så som näridrottsplatser är viktiga och betydelsen av dessa ska förstärkas i planen. Ett skrivelse läggs till under Bostadsförsörjning gällande sociala mötesplatser. Ytor för fritid är till viss del även lagstyrt i PBL.
I övrigt anser vi att området i anslutning till riksväg 50, både norr och söder om Ludvika, bör vara lämpligt för framför allt verksamhetsutveckling, men även i viss mån för bebyggelse.	Stråket Grängesberg- Borlänge är ett av utvecklingsstråken där verksamhet och boende ska prioriteras. Ingen ändring i planen.

S13	FOLKPARTIET LIBERALERNA LUDVIKA	KOMMENTARER
	Bra att man i planen öppnar upp för planändringar som tillåter kontor i garage eller övernattningsstugor på tomtmark.	Ingen ändring i plan.
	Sidan 26 BOSTADS- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN: -Ta bort hela avsnittet med bostadsbebyggelse på Finnäset som är placerat ovanpå det område som är markerat som ”Ev nyöppning av gruva”.	Gällande Finnäset är det inskrivet i planen att om bostäder ska byggas så måste detta utredas noga. Idag är inte alla förutsättningar klara. Finnäset får därför vara kvar i planen. Ingen ändring.
	-Fråga på sidan 133. Vi stödjer bostadsbebyggelse från Östansbo och norrut.	Ingen ändring i plan.
	Lägg till ”Triangelspåret” under Högberget för järnvägen till och från Smedjebacken och järnvägen till och från Grängesberg. Argument: Det ingår i Trafikverkets planer.	Trafikverket har inte tagit upp triangelspåret i sitt yttrande. Översiktsplanens vilja är i detta skede att fortsätta satsa på Bergslagspendeln i befintlig sträckning. Ingen ändring.
	-Cykelvägen ”Väsman Runt” bör förlängas längs Lyviken från badplatsen Hällarna ner till södra spetsen på Lyviken. Argument: Cykelvägen ”Väsman Runt” bör successivt göras komplett. -Cykelvägen ”Väsman Runt” genom Saxdalen bör redan nu skyltas om så att den går på befintliga småvägar och inte längs länsvägen. Se karta på sidan 142 med förtydligande enligt nedan. Argument: Det är för farligt att cykla på länsvägen.	Cykelväg mellan vattnet och Impregna är inte prioriterad eftersom annan sträcka finns. Föreslagna cykelstråk är antagna i cykelplanen. Fram till att cykelvägar genom byarna prioriteras är skyltning en bra lösning för att trafiksäkra sträckningen. Ingen ändring i plan.
	Sidan 94 RIKSVÄGSRESERVAT (50) Folkpartiet anser att det är olyckligt att kommunen tar bort vissa delar av riksvägsreservatet.	Regeringen tog bort förbifarten i Ludvika från den förra nationella transportplanen. I nuvarande plan finns förbättringsåtgärder med i befintlig sträckning och kommunen arbetar vidare i detta förslag. För att möjliggöra utveckling på Biskopsnäset plockas reservatet bort i detta område. Ingen ändring i planen.

-Sidan 131 Tätortsnära natur och rekreationsområden; Lägg till Finnäsudden. Argument: Kommunen har redan gjort åtgärder för att höja natur- och rekreationsvärdena. Kommunen har bl.a. byggt en slobod, dessutom passerar en Kultur- och Naturstig genom området.	Detta är inte ett av de större friluftsområdena och ligger utanför tätorterna. Ger ingen ändring i planen.
---	--

S14 SOCIALDEMOKRATISKA FÖRENINGEN I SÖRVIK- BRUNNSVIK KOMMENTARER

”Vi vill också betona att nya bostadsområden bör erbjuda olika former av boende. (ex hyresrätter). Föreningen anser också att vid nybebyggelse måste det ske en utökning av skola och barnomsorg i området.”	Behandlas i bostadsförsörjningsprogram. Efterfrågan styr behovet av skolor och barnomsorg. Ingen ändring i planen.
”Service och näringsliv. S-föreningen delar inte uppfattningen om att Brunnsviks folkhögskola utgör service i form av bibliotek, restaurang och cafeteria.”	Ändring görs i planen.
Kommunikationer. ”S-föreningen har tidigare påpekat och arbetat för en tryggare och säkrare miljö i Brunnsvik – Sörvik. Vi har drivit frågan om sänkta hastigheter på länsvägen/ riksvägen 66/247. Det ska göras flera trafiksäkrare åtgärder i anslutning till skola och busshållplatser. Busshållplatsernas placering och säkerhet bör ses över. Föreningen anser att kommunen bör prioritera utveckling av säkerheten på cykelbanan genom att röja vegetation samt att planera för belysning på banan.	Hastighetsbegränsning ingen fråga för översiktsplanen. En viljeinriktning läggs till för barn och unga i trafiken (se SBNs yttrande). I första hand prioriteras belysning Skuthamn-Laggarudden (cykelplanen) och resterande sträckor får utredas senare. Det finns en viljeinriktning i planen gällande att trafiksäkra hållplatser. Röjning är ingen fråga för översiktsplanen men behandlas delvis i cykelplanen.
Natur- och kulturvärden. Storgården finns omnämnt i ÖP som kulturvärde. S-föreningen vill betona att vi anser arbetarrörelsens äldsta folkhögskola Brunnsvik, också ska betraktas som riksintresse för kulturmiljöer. Men eftersom Brunnsviks verksamhet står inför stora förändringar så krävs en ny diskussion om detaljplanen.	Brunnsvik är ett riksintresse för kulturmiljövård och ingen ändring görs i planen.
Det elljusspår som finns omnämnt i ÖP har inte underhållits eller haft belysning på de senaste femton åren.	Elljusspår tas bort ur planen.

S15 SOCIALDEMOKRATISKA PENSIONÄRSUTSKOTTET KOMMENTARER

Bevara handel i Ludvika centrum. Så att invånarna blir köptrogna. Rimliga hyror för butikslokaler. Så inte butiker behöver lägga ner. Att göra trottoarer för handikappade och synskadade. Så de kan transporteras på ett bra sätt och inte som nu med vinda och gropiga trottoarer. Kommunalt bidrag för butiker. Så att de kan skaffa handikapppramp. Att göra en del av Roths äng till ett Hundhågn.	Översiktsplanens inriktning är att handeln i centrum ska stärkas. Frågor som hyror och bidrag kan ej styras i översiktsplanen. Tillgänglighet ska få större plats i planen. Gällande Roths äng får detta undersökas inom ramen för medborgarprojekt Väsmanstranden. Ger ingen ändring i plan.
---	---

S16 S-KVINNOR GRÄNGESBERG	KOMMENTARER
I diskussionen om LIS-områden får man inte glömma turistområdet Kyrkviken, Fjällberget, Ljungåsen. Campingplatser, husvagnsuppställning vid Kyrkviken med möjlighet till friskt vatten skulle behöva ordnas.	LIS är områden nära stränder. Kyrkviken ingår i vattenskyddsområdet och därför inte utpekad som LIS
När det gäller badplatser är det viktigt att kommunens mest använda badplatser (Kyrkviken, Skuthamnsbadet och Jägarnäsbadet) fortsätter att vara EU godkända.	Planen tar inte upp om badplatserna är EU-godkända eller inte. Kommunen har istället räknat upp prioriterade badplatser. Ingen ändring.
Besöksnäringarna diskuteras livligt och är ett viktigt tillskott i arbetslivet, inte minst i Grängesberg, där det finns fler attraktiva besöksmål som behöver marknadsföras och utvecklas.	Ingen översiktsplanefråga. Ingen ändring.
Förbindelse mellan Fjällberget och Ljungåsen, med en bil och buss väg, behövs, för att knyta ihop fritidsområdena.	Att sammankoppla områdena finns med i planen, detta förtydligas med en viljeinriktning.
Kommunen behöver ha beredskap för eventuell gruvöppning i Grängesberg bostäder, kommunikationer, kommunal service etc	En utmaning som redan beskrivs i planen är just detta. En fördjupad översiktsplan föreslås tas fram för Grängesberg som också behandlar dessa frågor. Ingen ändring.
De herrelösa fastigheter som finns i Grängesberg behöver ses över och eventuellt rivnas, för att skapa ett trevligare samhälle.	Problemet kring övergivna fastigheter finns med i planen - ingen ändring görs.

S17 MODERATERNA I LUDVIKA	KOMMENTARER
Sidan 19; Utgångspunkter för översiktsplanen- Ludvikas äldre befolkningsprofil skall definieras och beaktas vid planering av alla samhällsfunktioner	Befolkningsprofil och prognoser ska beaktas i planeringen, i den utsträckning detta är möjligt. Ingen ändring görs i planen.
Sidan 42 Strandskydd och Landsbygdsutveckling (LIS område) Räfsnäs. Texten bör ändras till ”Föreslagen användning för området är bostäder/camping”	I Ludvikas närhet är det ont om öppet landskap med den karaktären som områden runt Räfsnäs kan erbjuda. Området inhyser hagmark med höga naturvärden men även kulturvärden och fornlämningar. Området är idag ett uppskattat rekreationsområde och idag bedöms dessa värden prioriteras högre än bostäder. Ett bostadsområde är utpekad ovan vägen, detta bedöms vara attraktivt trots att det inte ligger intill vattnet men det får istället bra utsiktskvaliteter. Förslaget ger ingen ändring i planen.
Sidan 46 Teman Kan inte en exploatör lämna garanti för framtiden, dvs vad som händer med marken/omgivningarna efter slutförd brytning måste naturligtvis vägar/järnvägar prioriteras.	Vägar/järnvägar ska prioriteras och vad detta innebär ska förtydligas i planen.
Sidan 63 Teman Vad gäller kulturmiljöprogrammet så föreslår vi att ordet bör skall bytas ut till skall revideras.	Ändringar görs i planen.

Sidan 85 Teman Under Turism och Handel anges det siffror från 2008. Måste finnas nyare statistik. Vi anser dock att det räcker med att ange att "Lyviksberget har påverkat handeln positivt"	Ändringar görs i planen.
Sidan 87 Teman Under rubriken Service i Ludvika hänvisas till siffror från 2009. Samma sak här det måste finnas mer aktuella siffror, räcker dock med att skriva "en positiv befolkningsökning"	Ändringar görs i planen.
Sidan 90 Teman Under rubriken effekter bör man skriva "Yngre elever kan gå kvar i sin hemby och behöver inte bussas till andra byar, vilket i sin tur ger en positiv miljöeffekt"	Ingen ändring görs i planen.
Sidan 122 Ortsbeskrivningar Med tanke på kända problem med vattentäkten Norra Hörken anser vi att andra meningen ändras till "Ett skyddsområde för vattentäkten finns men skall revideras, även Ljusnarsbergs kommun skall involveras i arbetet eftersom vattentäkten ligger delvis i Ljusnarsbergs kommun"	Mellankommunal fråga förtydligas i planen.
Sidan 124 Ortsbeskrivningar-Grängesberg; Industriområdet på Skackelbacken ska utvecklas och en ny anslutningsväg mot Öster till RV 50 bör anläggas med en ny tunnel under järnvägen (detta för att minska trafiken under befintlig tunnel mot badhuset)	Trafiklösningar kring riksvägen måste utredas men tas inte upp i planen. När en fördjupning tas fram får detta undersökas vidare.
Sidan 129 Ortsbeskrivningar-Ludvika Vid en utveckling av Hillängen som idrottsanläggning med anläggning av konstgräsplan skall plats för nyanläggning av tennisbanor, skateboard ramper i betong reserveras. En enkel skridskobana bör iordningställas i centrum.	Detaljfrågor- inga ändringar görs i planen.
En "ställplats" (1-2 dygn) för husvagnar/usbilar bör iordningställas i Skuthamnsområdet.	Ställplatser ska utredas men kommer inte redovisas i denna översiktsplan.
Sida 142 Ortsbeskrivningar-Saxdalen/ Sunnansjö Viljeinriktning. För att minska kostnaderna avsevärt bör man kunna använda gamla vägen i Saxdalen istället för att anlägga nya gång och cykelvägar.	Sträckningen Sunnansjö-Saxdalen är redan antagen via cykelplanen, vilka delar som prioriteras först en annan fråga. Nu när det inte finns cykelväg är omdirigering genom skyltning en bra möjlighet. Detta tas vidare i cykelarbetet men ingen ändring görs i översiktsplanen.

S18 MILJÖPARTIET DE GRÖNA

KOMMENTARER

I översiktsplanen utpekade inte bostads- och bebyggelseområden som till sitt läge är gynnsamma för anläggande av solenergi-paneler på tak och vid t ex nyproduktion. Detta anser vi i partiet vara en svaghet som skulle kunna stimulera och utveckla kommunens användande av alternativa och gröna energikällor.	Vilka områden som är lämpliga just för solenergi är inget som pekades ut i planen idag men bör tas med i arbetet med klimatstrategi. Ingen ändring i planen.
I översiktsplanen säger man att man gärna ser elbilar som en del av kommunikationen men det utpekades inget tänkbart nät av laddstationer vid tänkbara platser vid de samhällen och befolkningscentra som finns omkring i vår kommun.	I översiktsplanen pekades inte laddstolpar ut då det är för detaljerat för en översiktsplan.

S19 VÄNSTERPARTIET LUDVIKA OCH GRÄNGESBERG

KOMMENTARER

Övergripande så bör tillgänglighetsfrågor beaktas i förslaget.	Tillgänglighet ska arbetas in i förslaget.
--	--

Vi vill att det skapas lokala servicecenter i byarna för att förstärka servicen. Offentlig och kommersiell service i samverkan.	Planen ska skapa underlag för service, däribland utpekandet av LIS. Översiktsplanen kan inte styra handeln i byarna men kan tydliggöra betydelsen av service och social mötesplatser. Ingen ändring i plan.
Cykelväg från Grangärde-Nyhammar med anslutning till GC-väg i Finnsviken.	Denna sträcka finns med i cykelplanen men fel sträckningar ligger tyvärr i översiktsplanen. Detta ska rättas till.
Gång / cykelväg östra sidan av Knutsbo tjärn.	En cykelväg får utredas i samband revidering av Föp Knutsbo.
Tillgänglighetsanpassad gångväg runt Marnästjärn.	Delar av stråket är tillgänglighetsanpassade, vissa delar är svåra att anpassa. Igen ändring görs i planen. Den första viljeinriktningen under avsnitt Fritid och rekreation berör dessa frågor om tillgänglighet.
Vi vill att järnvägsstationen i Grängesberg utvecklas till ett resecentra.	Enligt planens intention. Ingen ändring.
Öraberget, Björnberget – Jankviken bör vara kultur / rekreationsområde med industrihistoriska lämningar efter gruvdrift, dammbankar och kanaler för Björnbergsgruvans drift.	Blir en fråga för kulturmiljövårdsprogrammet. Ingen ändring i planen.
Vi vill att Torpudden och Hörksbyn, Norra Hällsjön och Kåsen med avrättningsplatsen tas upp som kulturmiljöer.	Blir en fråga för kulturmiljövårdsprogrammet. Ingen ändring i planen.
I Sunnansjö kan området på södra sidan av Nedre Boten mitt emot vårdcentralen tas upp som LIS område för bostäder.	LIS-område läggs till i Sunnansjö för bostäder.
Gasenberget bör ha status som kultur/naturmiljö och rekreationsområde.	Finns med som lokalt kulturmiljöintresse i bilaga. Ingen ändring i planen.

ANDRA KOMMUNER/ REGIONER

S20 LJUSNARBERGS KOMMUN	KOMMENTARER
I yttrandet poängteras att Ljusnarsbergs kommun önskar en större fokusering på ombyggnaden av riksväg 50, Bergslagsdiagonalen i översiktsplanen, samt att Ljusnarsberg och Ludvika kommuner skall samarbeta i att uppnå denna ombyggnation.	I översiktsplanen står det att satsningar ska ske främst på genomfarterna även arbeta med att förbättra väg 50 både norr och söder om Ludvika och Grängesberg. Det kan förtydligas att hela sträckningen är viktig och skrivs in som en mellankommunal fråga.

S21 REGIONFÖRBUNDET ÖREBRO	KOMMENTARER
<p>Under rubriken Malmineral på sid 97 står det "Även gruvavfallet som finns vid de stora järnmalmsgruvorna kan i vissa fall vara användbart under förutsättning att massornas lämplighet är undersökt". Det bör poängteras att det i historiskt gruvavfall finns värdefulla mineraler som kan tas tillvara.</p> <p>Kommunens viljeinriktning skulle kunna beskrivas som: En kartläggning av gruvavfallet skall ske för att få tillstånd att ta vara på resurserna som finns i gruvavfall.</p> <p>Förslag till texten under avsnittet Effekter: Gruvavfall är en resurs genom återanvändning och utvinning.</p>	<p>Avfallets värde finns upptaget i planen.</p> <p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>Vi är positiva till kommunens ställningstaganden rörande riksväg 50 dvs genomfart Ludvika och Förbifart Grängesberg.</p> <p>Vi ställer oss också bakom ÖP:s inriktning att gruvnäringens behov av godstransporter på järnväg måste tillfredställas samtidigt som detta inte får innebära att planerad persontrafik på järnväg inskränks. Persontrafik på järnväg är också viktig för gruvnäringen.</p>	<p>Ingen ändring i planen</p>

S22 SMEDJEBACKENS KOMMUN	KOMMENTARER
<p>En säker anslutning av gång- och cykeltrafik från Harnäs, som nämns i planen, är angelägen. För Smedjebacken finns en vision om en GC-väg mellan Smedjebackens tätort och Ludvika via Hagge-Räfsnäs.</p>	<p>GC-väg Ludvika- Smedjebacken finns med i planen, men den mellankommunala frågan ska förtydligas.</p>
<p>Det är viktigt att betona vad planen beskriver angående Bergslagspendeln/ Västeråsbanan. En förbättrad anslutning av spåret(Västeråspendeln) till Bergslagsbanan är angelägen.</p>	<p>Ingen ändring i planen. Kommunen menar att satsning ska ske i befintlig sträckning/anslutning.</p>
<p>En eventuell framtida gruvverksamhet i Stollbergsområdet kommer sannolikt belasta riksväg 50 vid Persbo och infarten till Ludvika via rv 66 i Harnäs. De miljöfrågor som sannolikt uppstår kommer behöva utredas särskilt.</p>	<p>Transporter från gruvnäringen bör utredas, vilket tas upp i planen. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Ludvika och Smedjebacken har gemensamma intressen kring dricksvattenförekomsten mellan Snöån och Östansbo. Skyddet av åsen och sjön Haggen är mycket angeläget.</p>	<p>Tas upp i planen. Ingen ändring.</p>

KOMMUNALA NÄMNDER m. fl.

S24 KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	KOMMENTARER
<p>Fritid och rekreation; områden mellan Gussjön och Kälbotten bör läggas till i planen</p>	<p>Området läggs till i planen</p>
<p>Hillängens idrottsplats bör knytas samman med Biskopsnäset.</p>	<p>Det finns en viljeinriktning i planen att Hillängens idrottsplats ska utvecklas, detta kan vara en del i detta. Ingen ändring görs i planen.</p>

En trafiksäker passage över/under riksväg 66 skulle binda samman friluftsområden/ fotbollsplaner etc.	Trafiksituationen ska lösas i projektet genomfart Ludvika - bana väg, vilket översiktsplanen säger att kommunen ska arbeta vidare med. Det är viktigt att barn och unga prioriteras i trafiken. En skrivning ska läggas till under trafikavsnittet att barn och unga ska kunna ta sig säkert och tryggt till skola och fritidsaktiviteter, anläggandet av gång och cykelvägar är en del i detta.
Kulturvärden; Rubriken Kulturvärden ersätts med kulturmiljö.	Ändringar görs i planen efter nämndens yttrande.
Sista stycket under kulturvärden stryks	Ändring görs i planen
Skrivningen om Ludvika ström är för tidigt formulerad. Förslag på viljeinriktning: Bruksområdet vid Ludvika ström ska utredas för att klargöra eventuella möjligheter att utveckla som ett kulturområde.	Ändring görs i planen
Kulturmiljön Gonäs hytta bör lyftas fram bättre under ortsavsnittet.	Gonäs hytta lyfts fram tydligare under ortskapitlet.
Det saknas en lämplig skrivning flygplatsen under ortskapitlet Ludvika.	Flygplatsen läggs till i planen under avsnitt Trafik och transporter.

S25 LUDVIKA HEM

KOMMENTARER

Det är viktigt att kommunen har god framhållning med detaljplaner för framtida attraktiva områden för bostadsbebyggelse i centrum eller i sjönära lägen.	Yttrandet överensstämmer med planens intentioner. Ingen ändring i planen.
--	---

S26 MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

KOMMENTARER

En föp för Grängesberg bör tas fram för att belysa konsekvenser av ett återöppnande av gruvan. (centrum, järnväg, väg)	En föp över Grängesberg ska tas fram, detta framgår även i planen. Ingen ändring i planen.
I Håksberg är det bättre att förlägga bostäder öster om riksväg 50 pga gruvområdet, järnvägen och malmtransporter.	Skrivs in i planen att om bostadsbebyggelse blir aktuellt måste det utredas hur bostäder och gruvverksamhet kan samverka.
På Finnäset är det olämpligt med bostadsbebyggelse då det är olämpligt om Väsmanfältet exploateras.	Bostadsområde på Finnäset ska vara kvar, skrivningen finns att det måste utredas hur gruvverksamhet och bostäder kan samverka. Ingen ändring i planen.
Under etablering av gruvor kommer stora krav ställas på tillgången på tillfälligt boende. Ex några hundra husvagnsplatser med tillgång till vatten och service.	Uppställningsplatser behandlas inte inom ÖP men möjligen inom FöP Grängesberg som ska tas fram. Ingen ändring i planen.
Det är av stor vikt att det fastställs ett nytt vattenskyddsområde och nya föreskrifter för Grängesbergs vattentäkt. (två län berörs).	Viljeinriktning finns med gällande Grängesbergs vattentäkt: Vattenskyddsområdena för Ludvika, Grängesberg och Sunnansjö ska ses över och eventuellt revideras. Ingen ändring i planen.

Likaledes bör ett skyddsområde tas fram med nya föreskrifter för Fredriksbergs vattentäkt.	Angående Skyddsområde för Fredriksbergs vattentäkt ska en viljeinriktning skrivas in i planen för ett framtagande av detta.
Även förslaget till skyddsområde för Nyhammars vattentäkt bör snarast fastställas.	En viljeinriktning för Nyhammars vattentäkt finns med i planen. Ingen ändring i planen.

S28 SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	KOMMENTARER
I förslaget står det att förtätningar i Ludvika stadskärna/ centrum är att föredra. Detta bör skrivas om så att det omfattar hela tätorten.	Ändringar görs i planen.
En övergripande princip bör tilläggas förslaget för att motverka igenväxta utsikter. Där utsikter är en viktig kvalitet i planområdets attraktivitet ska nödvändiga skogspartier ingå i planområdet för att möjliggöra skötsel för bevarande av utsikterna.	Ändringar görs i planen.
Ställningstagande för den statliga infrastrukturen behöver förtydligas i trafikavsnittet och i ortsbeskrivningen för Ludvika. Nämnden föreslår följande viljeinriktningar: -Barriäreffekter för vägar och järnvägar ska minskas. -Bergslagspendeln (Västeråsbanan) ska upprustas i befintlig sträckning. -Utveckling av Bergslagsbanan är prioriterad fråga för kommunen. -Genomfart och järnväg ska utvecklas i enlighet med Idéstudie Ludvika och samarbetsprojektet Genomfart Ludvika- bana väg.	Ändringar görs i planen.
Järnvägsstationerna i Ludvika och Grängesberg är riksintressen, dessa bör omnämnas i planen som sådana.	Ändringar görs i planen.
I planen bör det också nämnas vikten i att barn kan ta sig till och från skolan på ett tryggt och säkert sätt på egen hand. Förslagvis ett tillägg under Principer för bebyggelseutveckling, där även det generella behovet av trygga och säkra miljöer kan lyftas fram.	Ändringar görs i plan. Ett tillägg från Kultur och fritid - att barn ska kunna röra sig tryggt och säkert även till <i>fritidsaktiviteter</i> läggs till i planen.
Under avsnittet Täkter och Mineraler föreslår nämnden att viljeinriktningen som avser skydd för åtkomst av mineraler tas bort. Frågan regleras i Miljöbalken och behöver därför inte belysas i översiktsplanen	Ändringar görs i planen.

S29 SOCIAL- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	KOMMENTARER
Beaktning ska tas vid uppställning av farligt gods i närheten av skolor, bostäder och till övrig trafik	I genomfartsprojektet ska hänsyn tas till detta och undersöka om bättre möjligheter till uppställning av farligt finns efter sträckningen. Viljeinriktning skrivs in om detta under avsnitt farligt gods.
När nya bostadsområden planeras är det bra att redan i planeringsstadiet se över var barn ska gå i förskola och skola samt planera för säkra gång- och cykelvägar.	Gällande barn och unga i trafiken ska tillägg göras under principer för bebyggelseutveckling, se Samhällsbyggnadsnämndens yttrande.

S31 VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDENS AU	KOMMENTARER
Handikappolicy ska läggas till i planen.	Policy läggs till i planen.

S32 VÄSTERBERGSLAGENS KULTURSKOLENÄMND	KOMMENTARER
Se över möjligheterna att utveckla Roths äng till kulturella arrangemang	Utreds i samband med Väsmanstranden där ett projekt startar 2013 för att utreda vad Väsmanstranden kan användas till. Projektet har stort fokus på medborgardialog. Ingen ändring i planen.

FÖRETAG/ORGANISATIONER m. fl.

S34 AB SAMARKAND2015	KOMMENTARER
<ul style="list-style-type: none"> •Förtätning av stadskärna – viktigt ur såväl känsla som miljöperspektiv •Attraktivt och varierat boende. Viktigt konkurrensmedel för att locka hit kompetens •Satsa på att utveckla attraktiv handel centralt – skapa ett annat koncept –kan inte konkurrera med utbud och volym visavi Kupolen •Underlätta för cykling såväl i vardagen som turistaktivitet •Satsa på järnvägen – både för personaltrafik och gods. Banan mot Västerås måste snabbas upp. 	Stämmer med planens intentioner. Ingen ändring i planen.

S35 BERGVIK SKOG	KOMMENTARER
<p>Förutom det större området på Orrberget och de medelstora områdena på Gussjöberget och Saussberget för vilka arrende- och nyttjanderättsavtal tecknats noterar vi att området kring Djupdalsberget också föreslås som vindbruksområde för medelstora anläggningar.</p> <p>Delar av sistnämnda område ligger delvis inom riksintresse för friluftsliv men är beläget på stort avstånd (ca 20 km) från Säfsenanläggningen. Dessa intressen har tidigare utgjort hinder för vindkraftetablering i de västra kommundelarna.</p>	Vinkraftområdena är redan idag tagna politiskt i tematiskt tillägg för vindkraft. Inga ändringar görs i planen.

S36 DALARNAS MUSEUM	KOMMENTARER
”Dalarnas museum anser det märkligt att vare sig kultur eller kulturmiljöer har någon roll eller funktion i översiktsplanens förslag till genomförande av visionen.	Vision och mål är redan antagna. Ingen ändring i planen.
Museet delar kommunens syn på revidering av programmet för kulturmiljövård samt ökat skydd för kulturvärdena vid Ludvika herrgård och Sädesmagasinet i Ludvika.	Ingen ändring i planen.
Dock borde ett fördjupad kunskapsunderlag och områden för eventuell förstärkning av planmässigt skydd för kulturmiljöer i större utsträckning bör kunna pekas ut.	Detta ska ske inom ramen för ett nytt kulturmiljövårdsprogram.

<p>”LIS-planens underlag medger därför inte en närmare bedömning varför Dalarnas museum anser att utbyggnad av områdena prövas i detaljplan eller områdesbestämmelser.</p> <p>Flera LIS-områden innehåller kända fasta fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.</p> <p>Exempel de mycket intressanta fornlämningarna strax sydost om LIS-område 4 Korsnäsberget (Järnåldersgravfält samt potential för järnåldersbostad). Det kan också finnas flera oupptäckta fornlämningar inom LIS-området. I detta fall bör åtminstone sydöstra delen av LIS utgå</p>	<p>Korsnäsberget är kvar i planen men vid exploatering bör området planläggas. Hänsyn ska då tas till dessa fornlämningar.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande för övriga frågor.</p>
<p>I Grangärde strider de föreslagna sjönära bostadsområdena mot de rekommendationerna i kommunens kulturmiljöprogram. Det öppna landskapet är utmärkande för Grangärde” ”... Jordbruksmarken och den öppna marken som omger kyrkbyn bör ej bebyggas”</p>	<p>I Grangärde pekas bostadsområden ut på odlingsmark för att möjliggöra utveckling i byn. Bostadsområdet får därför vara kvar i planen. Vid exploatering måste detta studeras mer detaljerat. Det finns inget antaget kulturmiljövårdsprogram idag men detta ska tas fram. Ingen ändring i planen.</p>
<p>I Gonäs har den byggnadsminnesförklarade Normansgården med tillhörande omgivning stora kulturhistoriska värden och upplevelsevärden. Den fortsatta expansionen av industrietableringar på planerat område samt behållande av vägreservat och föreslaget bostadsområde inverkar negativt på värdena. Industriområdet bör norrut begränsas i sin nuvarande utsträckning. Föreslaget bostadsområde bör revideras så att det inte inverkar på Bergsmansgårdens miljö. Vägreservat bör upphävas.</p>	<p>Industriområdets utbredning ska kvarstå men detaljplanernas innehåll ska ses över. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Samhället Grängesbergs kulturmiljövärden bör inventeras. I samband bör riksintresseområdet för kulturmiljövård revideras till innehåll och utsträckning. Centralanläggningen och med flera kulturhistoriska områden bör skyddas genom planering. Det bör noteras att Centralschaktets lave och Maskinhuset utreds för byggnadsminnesförklaring.</p>	<p>Kulturvärden i Grängesberg ska behandlas både i Föp för Grängesberg samt kulturmiljövårdsprogrammet. Ingen ändring i planen.</p>

S37 DRÖVERKA SAMFÄLLIGHET

KOMMENTARER

<p>Dröverka bör läggas till under Ortsbeskrivningarna</p>	<p>De orter som är utvalda har fler än 200 invånare (baserat på SBC:s tätortsdefinition), där ingår inte Dröverka. Ingen ändring i planen.</p>
<p>För att kunna utveckla Dröverka behövs en planändring för att kunna ansluta till kommunalt VA, En utökning av byggrätt i plan, och el- telekabel grävs ner och fiber ansluts. Dröverka vill ha en dialog med kommunen om detta.</p>	<p>Ingen ändring görs i plan. Berörda förvaltningar underrättas om önskemålet.</p> <p>Frågor skickas vidare till berörda enheter.</p>
<p>I och med ovanstående möjliggörs permanentboende på 16 tomter och därför bör Dröverka pekas ut som LIS.</p>	<p>Dröverka är ingen nyexploatering och behöver därför inte pekas ut som LIS-område. Området är redan planlagt. Ingen ändring i planen.</p>

S38 GRÄNGESBERGS IRON

KOMMENTARER

<p>Grängesberg Iron AB vill tydligt understryka att de aktuella bestämmelserna om Riksintresse i 3 kap. 7 § miljöbalken innebär bl.a. att ”kommuner och statliga myndigheter inte får planera för eller lämna tillstånd till andra verksamheter inom berörda områden som kan förhindra eller påtagligt försvåra ett utnyttjande av resurserna”.</p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>
---	--------------------------------

<p>Kapitel 3 – Mark och vattenanvändning, sid 27, Grängesberg:</p> <p>I texten står ”Vid Stora hagsgårdet finns möjlighet att anlägga ny verksamhet. Hänsyn måste dock tas till förkastningsprickan.”</p> <p>Det är enligt Grängesberg Iron ABs mening direkt olämpligt att tillåta bebyggelse av Stora hagsgårdet och kringliggande närområde, då detta område på lång sikt kan komma att påverkas vid en framtida gruvdrift.</p>	<p>När området blir aktuellt för exploatering får detta utredas närmare. Information finns i planen att förkastningen ska beaktas. Ingen ändring i planen.</p>
<p>2. Kapitel 4 – Teman, sid 45, Rikssintressen:</p> <p>I tabellen Rikssintressen i Ludvika kommun enligt miljöbalken, saknas rikssintresset för värdefulla malmer och mineral i Grängesberg</p>	<p>Rikssintresse mineraler finns med i tabellen men rubrikerna ska justeras.</p>
<p>3. Kapitel 4 – Teman, sid 46, Rikssintressen:</p> <p>I texten framgår att ”kommunen väljer att prioritera rikssintressena i fallande ordning; väg/järnväg som inbördes inte konkurrerar med varandra, mineraler och till sist kulturmiljö som inte bör konkurrera med de andra intressena.”</p> <p>Det är Grängesberg Iron ABs bestämda åsikt att rikssintresse för värdefulla mineral skall ligga överst i prioriteringsordning, då en mineralfyndighet är stationär i sin natur och därmed inte kan flyttas, i motsats till vägar och järnvägar.</p>	<p>Prioriteringen innebär inte att mineralen inte kan utvinna, enbart att järnväg och väg måste säkerställas först. Skrivelsen i planen ska förtydligas.</p>
<p>4. Kapitel 4 – Teman, sid 97, Täkter och mineraler, Nyttosten och industrimineral:</p> <p>Grängesbergsgruvan även kommer bli en betydande producent av apatit (fosfor). Grängesbergsmalmen även innehåller kända tillgångar av s.k. sällsynta jordartsmetaller. Som en ytterligare biprodukt till järnmalmsutvinningen tillkommer förstås också produktion av makadam för såväl lokala som regionala behov.</p>	<p>Synpunkter gällande mineraler/produkter som utvinns i samband med brytningen skrivs in i planen.</p>
<p>5. Kapitel 5 – Ortsbeskrivningar, sid 122, Ny bebyggelse: I texten står ” I södra delen av Grängesberg (Stora Hagsgårdet) finns ett område lämpat för verksamhet och som särskilt lämpar sig för truckstop eller liknande verksamhet. Företaget vill här upprepa vad som hävdas under punkt 1 ovan- olämpligt att tillåta bebyggelse av Stora hagsgårdet och kringliggande närområde, då detta område på lång sikt kan komma att påverkas vid en framtida gruvdrift.</p>	<p>När området blir aktuellt för exploatering får detta utredas närmare. Ingen ändring i planen.</p>
<p>6. Kapitel 5 – Ortsbeskrivningar, sid 123, Gruvverksamhet:</p> <p>Grängesberg Iron AB vill även understryka den återupptagna gruvbrytningens positiva effekter för redan etablerade och eventuella nya företag i Grängesberg och Ludvika. Den återupptagna gruvdriften bör således starkt bidra till att skapa många nya arbetstillfällen, utöver själva kärnverksamheten i gruvan, samt att säkerställa befintliga arbetstillfällen i Grängesberg samhälle och Ludvika kommun.</p>	<p>Ändring görs i planen.</p>
<p>Hängväggen ligger inte som det i texten står, väster om, utan tvärtom öster om Skärningen.</p>	<p>Fel ändras i planen.</p>
<p>Företagets namn är Grängesberg Iron AB. Tidsplanen för öppning av Grängesbergsgruvan anger år 2016 som öppningsår.</p>	<p>Fel ändras i planen.</p>
<p>7. Kapitel 5 – Ortsbeskrivningar, sid 123, Gruvverksamhet:</p> <p>Grängesberg Iron AB anser att området söder om Lomberget bör klassas som industrimark, för eventuella framtida expansionsbehov av gruvans tänkta industriområde.</p>	<p>Industriområdet vid Lomberget förlängs söderut.</p>

<p>8. Kapitel 5 – Ortsbeskrivningar, sid 124, Effekter: De mycket gynnsamma effekter för kommunen och Grängesbergs samhälle som en öppning av gruvan kan ge, som bl.a. omnämns ovan under punkt 6, ges inget utrymme i sammanfattningen. Grängesberg Iron anser att det i denna inte ges en balanserad bild av öppningen av gruvan.</p>	<p>I diskussion kring konsekvenser av återöppning av gruva ska fördelar belysas bättre.</p>
<p>9. Plankartan: Symbol som markerar riksintresse för värdefulla mineral i Grängesberg, saknas på plankartan.</p>	<p>Symbol läggs till på plankarta.</p>
<p>10. MKB miljökonsekvensbeskrivning ÖP LUDVIKA 2030 samrådsversion, sid 11:</p> <p>I texten står: Ett problem med gruvöppningarna är det korta tidsperspektivet... Detta bör balanseras mot de samhällsekonomiska utfallet som en gruvöppning ger.”</p> <p>Grängesberg Iron AB vill här tydligt påpeka att oavsett vilken verksamhet eller industri – ej endast gruvindustri – som planeras i en kommun, föreligger stora svårigheter att planera för utveckling bortom 15 års kontinuerlig verksamhet. Varje nyetablerad industri där en större mängd arbetstillfällen genereras, ställer krav på samhällsinsatser som investeringar i bostäder och annan samhällsservice. Ingen industri kan dock garantera sin varaktighet i tid, vilket förstås även gäller gruvindustrin.</p> <p>Inom ramen för Grängesberg Iron ABs gruvprojekt föreligger synnerligen goda skäl att anta längre produktionstid än de 16 år som redovisas i bearbetningskoncessionsansökan, då dessa 16 år är baserade uteslutande på den hittills definierade malmreserven.</p>	<p>En gruvöppning bör balanseras mot de samhällsekonomiska utfallet som en gruvöppning ger, som planen säger. Av MKB:n framgår att översiktsplanen inte tar ställning till om gruvor ska öppna eller ej. Planen har beskrivit positiva och negativa konsekvenser. Ingen ändring i planen.</p>

S39	HSO	KOMMENTARER
<p>Det saknas om tillgängligheten i ÖP och kanske också om funktionshinder i framtida samhället tex. Att särskild hänsyn tas vid ombyggnationer av vägar, hus osv.</p> <p>Det saknas mål om tillgängligheten i Folkhälso.....sid 10</p> <p>Bostad förfunktionsnedsattasid 48</p> <p>Saknas om fritid för funktionshinder.... Sid 52</p>	<p>Tillgänglighet ska få större utrymme i planen. Bland annat läggs handikappolicy till. Under grundläggande principer för bebyggelseutveckling läggs tillgängligt till i ”Vid planering av nya områden ska det göras utifrån ett <i>tillgänglighets-</i> och jämlikhetsperspektiv och med strävan att nå ett hållbart samhälle.</p> <p>Första viljeinriktningen under fritid och rekreation berör tillgänglighet för alla. Samma skrivning finns under Bostadsförsörjning.</p>	

S40	PARTNERSKAP BERSLAGSBANAN	KOMMENTARER
<p>Inga invändningar men kommunen bör säkerställa de markområden som behövs för framtida utbyggnad av järnvägens transportkapacitet.</p>	<p>Utredningar pågår om sträckningen Borlänge- Ludvika. I dagsläget kan vi inte peka ut nya områden för reservat. Att utredning pågår ska dock skrivas in i planen.</p>	

S41	SPF GRANGÄRDEBYGDEN	KOMMENTARER
<p><i>Sammanfattning av direkta synpunkter på som frågor berör översiktsplanen. Övriga synpunkter bör föras vidare till kommunens serviceutvecklare. Frågor gällande sjukhus och landstingsfrågor tas ej upp i denna sammanställning.</i></p>		

En förutsättning vid alla kommunala beslut hoppas vi är konsekvensanalyser av hur olika beslut drabbar eller gynnar äldre	Konsekvensanalyser bör göras vid fler kommunala beslut där alla ålderskategorier tas med. Inte en fråga för översiktsplanen. Ingen ändring i planen.
Rubrik Bostadsförsörjning: Boende för äldre och funktionsnedsatta, inklusive syn och hörsel, behöver ett ändamålsenligt boende även i Grangärdebygden. Återigen aktualiserar vi frågan om ombyggnad av Tallmogården- samt även där vårdcentral finns idag.	Översiktsplanen förordar bostäder för alla grupper. Det är viktigt med bostäder även utanför Ludvika tätort varför nya bostadsområden pekats ut. Efterfrågan styr vad som byggs. En fråga för bostadsförsörjningsprogrammet som ska tas fram. Tallmogården är privatägd. Ingen ändring i planen.
Rubrik Fritid och rekreation: I flera år har innevånare- i alla åldrar- efterfrågat tillfälle till bassängbad, vattengympa - även i medicinskt syfte- i kombination med träningsmöjligheter. Även detta skulle kunna lösas med kommunens goda vilja. poolhuset på Tallmogården borde även användas i samarbetsavtal med den privata ägaren och kommunen....”	Gällande avtal skickas frågan vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen. Ingen ändring görs i planen.
Samtliga hotell, restauranger, affärer mm har behov av gemensam marknadsföring, då alla är mindre företag. Så har skett i Tällberg- detta behövs även i Ludvika.... Service i Ludvika: De äldre behöver bra service, även om man bor på landsbygden. Man ska inte behöva åka till Borlänge 10-20 mil för att ansöka om ett pass! Bättre samordning mellan myndigheter.	Bättre samordning behövs för att utveckla service och näringsliv på landsbygden. Serviceutvecklaren kan jobba med dessa frågor. Ingen ändring görs i översiktsplanen.
Rubrik trafik och transporter: En väl fungerande kollektivtrafik är viktig för kommunens tillväxt. Kollektivtrafik är skillnaden mellan att delta i samhället och ensamheten för äldre. Vi föreslår att kommunen följer försöket i Avesta med noll-taxa. Utan kommunal kostnadsökning har ökningen av passagerare ökat med 300%. Något för Ludvika?	Översyn av kollektivtrafiken pågår. Kommunen har i dagsläget inte valt att ha nolltaxa. Avesta är ett pilotprojekt. Konsekvenser av deras satsning kommer utvärderas framöver och då får Ludvika ta del av fördelar och nackdelar. Ingen ändring görs i planen.
Vi föreslår också att Sunnansjö, som byggdagens centralort utvecklas till ett miniresecentrum i likhet med översiktsplanens förslag.	Enligt översiktsplanen, ingen ändring görs i planen.

S42 SVEA SKOG

KOMMENTARER

Sveaskog anser att kommunen pekat ut för få LIS-områden och inte utnyttjat möjligheterna i tillräcklig utsträckning. Lagstiftningen har gjort det svårare att få igenom strandskyddsdispens om inte området är utpekad som LIS. Nya förslag till LIS

Väsman- anslutning till Ullnäset

Saxen östra sidan

Stora Nitten-östra stranden

Holmtjärnen - södra delen.

Kommunen har en strategi för att samla bebyggelse kring de stora stråken för att öka möjligheter för hållbart resande och underlag för service, vilket i stort är syftet med LIS.

Av denna anledning utgår många av sjöarna i västra delarna i kommunen. Därför utgår området Stora Nitten samt Holtjärnen.

Saxen läggs till som LIS-område för bostäder.

Ullnäset är begränsat av område med naturvärden och kommunen har valt att inte peka ut detta idag då nästan hela västra stranden redan är utpekad.

S43 SÄFSEN RESORT	KOMMENTARER
I det nu föreliggande förslaget till översiktsplan vill vi dock framföra följande. Herrgårdsområdet samt området vid befintlig badplats intill Säfsbyn bör anges som LIS område för att ge möjlighet till utveckling av verksamhet nära och i anslutning till Säfssjön och Säfsen Resorts verksamhet.	Området läggs till i planen
Från badplatsen intill Säfsbyn upp mot Mellanfallet bör också LIS område inrättas. Allmänheten har tillträde till hela området genom dels väg 245 men också genom planerade gångvägar intill Säfssjön.	Området läggs till i planen.

S44 UNIKA LUDVIKA	KOMMENTARER
<p>Stadskärnan: Vi tycker det är viktigt att en kommande fördjupad översiktsplan över centrumzonen innehåller en tydlig målsättning för hur stadskärnan ska utvecklas. Både när det gäller handel, parkeringar, byggande av nya bostäder och kommersiella lokaler. Det bra att redan i översiktsplanen poängtera vikten av detta. Det ger bättre förutsättningar.</p> <p>För att nå målet att bli Årets stadskärna 2019 är det bra om kommunen och Unika Ludvika trycker på samma saker. Unika Ludvika ser gärna ett tillägg där det framgår att centrumutvecklingen ska präglas av nytänkande, kultur och gemenskap.</p> <p>Rubriken Näringsliv och arbete Under den här rubriken, gärna även under "Kommunens viljeinriktning" skulle det även vara bra om det framgick att kommunen vill satsa på att bli årets stadskärna 2019, samma år som Ludvika firar 100 år som stad. Det skulle visa på en tydlig viljeinriktning.</p>	<p>Det är viktigt att trycka på vikten tydliga av mål för stadskärnan, inför 2019. Om det ska behandlas i en fördjupad översiktsplan eller inte är inte bestämt. Men en skrivning samt viljeinriktning läggs till i planen om årets stadskärna 2019 och dessutom att "centrumutvecklingen ska präglas av nytänkande, kultur och gemenskap" för att koppla samman till Unika Ludvikas arbete.</p> <p>Ändring görs i planen.</p>
I översiktsplanen står det att den befintliga planen för Väsmanstranden ska upphävas, men inget om att en ny fördjupad översiktsplan ska tas fram. Det borde framgå. Gång- och cykelbron ger Ludvikas stadskärna direkt tillgång till vatten. Ludvika blir en sjöstad, vilket är attraktivt i sig. Unika Ludvika anser att planerna som rör stadskärnan och Väsmanstranden borde knytas samman.	När det gäller Väsman ska fördjupningen upphävas men om det blir detaljplan eller fördjupning är inte bestämt. Förutsättningar för området ska arbetas fram under 2013. Väsmanstranden är viktig för stadens attraktivitet, att knyta samman dessa är viktigt men hur detta ska göras behandlas inte mer detaljerat i översiktsplanen.
Unika Ludvika har också synpunkter angående planen "Gröna Ludvika" som ska revideras. Om den ska revideras så borde revideringen göras i nära samarbete, eller ingå som en del i den fördjupade översiktsplanen för tätorten så att både stadskärnan och Väsmanstranden omfattas.	Gröna Ludvika har tagits bort ur planen då denna inte antagits. I den grönstrukturplan som ska tas fram bör både Väsmanstranden och centrum tas infattas.
Rubriken Näringsliv och arbete Underrubriken Handel; Siffrorna när det gäller handeln är från 2008. Om planen ska vara trovärdig behövs aktuella siffror.	Siffror från 2008 tas bort.

PRIVATPERSONER

S 45 PRIVATPERSON 1	KOMMENTARER
<p>Jag bor i Södra Hällsjön och tycker att byn bör utvecklas ytterligare. Det är idag 16 fastigheter som ligger i Smedjebackens kommun och 1 som ligger i Ludvika Kommun. Byn skulle behöva flera fastigheter och det finns ett område direkt väster om kommungränsen utmed Vasselsjöns strand som jag bedömer attraktivt för byggnation och det skulle vara möjligt att göra ett bostadsområde både för fritidshus och permanent boende. Marken ägs av Bergvik skog och ligger på sjöns norra sida.</p>	<p>Området ligger för långt bort från utvecklingsstråken. Området pekas inte ut som LIS i planen.</p>
S46 PRIVATPERSON 2	KOMMENTARER
<p>Jag anser att det är mycket olämpligt att utöka möjligheten för industrier att etablera sig närmare Gonäs, än vad de redan är. Med tanke på byns möjligheter till expansion, tillgänglighet och ökad trivsel så skulle en industri intill byn verkligen försämla förutsättningarna för boende och att snarare skrämja iväg folk än att locka dit dem. Dessutom så står det skrivet (I ÖP:n) att marken är lämplig för verksamheter med omgivningspåverkan.</p> <p>Både med tanke på buller för omgivningen och annan miljöfarlig verksamhet för invånarna, så tycker jag att hänsyn till Gonäsån bör tas. Där finns bäcköring och vanlig öring går även långt upp i ån för att leka.</p> <p>Det borde finnas andra lämpliga platser för industrier (exempelvis närmare Lyviksberget) där man inte drar ner på värdet för en hel by.</p>	<p>Det finns en ”skyddszon” mot bostäderna i gällande detaljplan som inte syns i planen, verksamhetsområdet i översiktsplanen avgränsas enligt denna.</p> <p>Den gällande detaljplanen säger småindustrier i verksamhetsområdet närmast samhället, skrivningen i översiktsplanen justeras.</p>
S47 PRIVATPERSON 3	KOMMENTARER
<p>Jag tycker inte om era planer på att förtäta området närmast Knutsbotjärnen i Knutsbo. Vi som bor här har redan fått våra möjligheter till sjönära promenader begränsade när Labovägen stängdes av en ny husägare. Med de nya planerna försämlas tillgängligheten ytterligare. Många människor, fiskare och hundägare nyttjar stigarna längs sjön. Det är ett viktigt område för rekreation, som man lätt når utan att använda bilen. Om området ovanför bussvägen bebyggs försvinner närheten till storskogen och dessa småplättar blir ännu viktigare.</p>	<p>Det föreslagna bostadsområdet vid Knutsbo avgränsas och mer skog mellan områdena sparas för att förbättra tillgängligheten och rekreativmöjligheterna.</p>
S48 PRIVATPERSON 4	KOMMENTARER
<p>Namnbytt Fredriksberg till Säfsen. Nästan ingen som jag träffar som inte är från närområdet vet var Fredriksberg ligger.</p> <p>Lägg inte ner lekparker, idag finns en som ska täcka upp för hela orten.</p>	<p>Namnbyte inget som behandlas i Översiktsplanen.</p> <p>Lekparker läggs till som en del i sociala mötesplatser under bostadsförsörjningsavsnittet.</p>
S49 PRIVATPERSON 5	KOMMENTARER
<p>”Jag har flyttat till Grängesbergsvägen 39. Den enda önskan jag och min man önskar är en cykelväg, då man kan ta sig en tur ut och inte behöva ta bilen varje gång man ska ut. Vi skall ju vara aktsamma om naturen.”</p>	<p>Att lösa problemen efter Grängesbergsvägen ingår i projektet Genomfart Ludvika- bana väg (Idéstudie Ludvika). Pengar ska finnas enligt avtal med trafikverket år 2019-2021. Ingen ändring i planen.</p>

S50, PRIVATPERSON 6, 7,8 S51, S52	KOMMENTARER
<p>Det är viktigt att komma ihåg att även Fredriksberg hör till Ludvika kommun när det gäller till exempel kommunikationerna. Att inte minska avgångar/ ankomster till Fredriksberg.</p> <p>Farthämmande åtgärder samt förbättrad genomfart behövs.</p>	<p>Synpunkten stämmer väl överens med översiktsplanens intention dvs. bättre sammankoppling mellan Fredriksberg och Ludvika - Fredriksberg ska sammankopplas med östra kommundelen.</p> <p>Dessutom säger planen att sträckan genom Fredriksberg anses fortfarande bristfällig och lämpliga åtgärder måste till (sid 94). Detta finns dock inte med under ortskapet (lägg till) samt viljeinriktning saknas. Detta läggs till i planen. Synpunkt angående trafiksäkerheten skickas vidare till Gata-parkenheten och planeringsenheten.</p>
S53 PRIVATPERSON 9	KOMMENTARER
<p>Privatpersonen äger mark längs mässanområdet. Han ser möjligheter att göra området attraktivt för boende och turism och vill att området ska vara kvar som utpekad LIS-område.</p>	<p>Den skrivandes yttrande stämmer med planens intentioner för området. Området ska vara kvar i planen som LIS-område. Ett tillägg görs i planen utifrån länsstyrelsen yttrande gällande LIS, se länsstyrelsens yttrande.</p>
S54 PRIVATPERSON 10	KOMMENTARER
<p>Hej! Vill peka på en felaktighet i översiktsplanen På sidan 125, Ortsbeskrivningar Håksberg-Landforsen, står att läsa "Gruvnedläggningen drog med sig en stor befolkningsminskning". Samt i diagrammet för befolkningsutvecklingen redovisas att befolkningen i området minskade med drygt 200 personer mellan åren 1990 och 1995. På annan plats på samma sida uppges att största arbetsplatsen, det vill säga gruvan, stängde redan 1979.</p> <p>Det var således inte gruvnedläggningen som var anledning till den negativa befolkningsutvecklingen. Orsaken torde i stället ha varit rivningen av hyreshusen i Håksberg.</p>	<p>Planen justeras.</p>
S55 PRIVATPERSON 11	KOMMENTARER
<p>Snygga upp LA-forsen /Vattenspeglar Ludvika ström.</p> <p>Totalt förbud på gågatan 09.00-15-00 för lastbilar.</p> <p>Värna om strandskyddet.</p>	<p>Vattenspeglar tas inte upp i planen. Området vid Ludvika ström ska utredas, se yttrande kultur och fritid.</p> <p>Tidsgräns ingen fråga för översiktsplanen. Synpunkter angående gågatan skickas till gata-park.</p> <p>Grundtanken med LIS är att värna om strandskyddet och samtidigt möjliggöra utveckling. Tillgängligheten till stränderna för allmänheten ska säkras.</p>

S56	PRIVATPERSON 12	KOMMENTARER
	Tråkigt att det byggs industrier närmare Gonäs by när det finns plats närmare stan.	Avgränsningen av detaljplanerna ska vara kvar men innehållet ska ses över. Ingen ändring i planen.
S57	PRIVATPERSON 13	KOMMENTARER
	Gångbron är en bra satsning. Gillar att Ludvika satsar med Ludvikafesten och efterfesten. Bra kommun att bo i, nära till både natur och shopping. Dock borde det bli cykelbanor mot Smedjebacken. I alla fall till handelsträdgården Bergsslagsodlingar. Rusta upp cykelbanan mot Haggen mot Räfsnäs. Sammarbeta med Smedjebacken.	GC-väg mot Smedjebacken finns med i cykelplanen och nämns även i översiktsplanen. Ingen ändring i planen
S58	PRIVATPERSON 14	KOMMENTARER
	Hur blir det med förbifarten (alt 4) som kommunalrådet i Ludvika tror att Ludvikaborna ej vill ha? Det så kallade charetten är rena lekstugan. Ska vi börja riva massa villor efter den nuvarande sträckningen och lura ytterligare Ludvikabor. Stor skandal tycker jag att efter 75 års planerande lägga ner förbifarten.	Regeringen tog bort förbifarten i Ludvika från den förra nationella transportplanen. I nuvarande plan finns förbättringsåtgärder med i befintlig sträckning och kommunen arbetar vidare i detta förslag. Ingen ändring görs i planen.
S59	PRIVATPERSON 15	KOMMENTARER
	Väsman strand mellan STRI och Piren bör även i fortsättningen hållas öppen för allmänheten. Ej bostäder.	Väsman strand är utpekad som ett utvecklingsområde i planen, det vill säga det är inte bestämt vad som ska hända i området. Ett projekt under 2013 kommer utreda förutsättningar för området och det kommer ske omfattande medborgardialog för att få idéer på vad som invånarna tycker ska hända med området. Väsman strand kommer stå kvar som utvecklingsområde i planen.
S62	PRIVATPERSON 18	KOMMENTARER
	Jag tycker att det bör ställas en bänk på vägen mot Gonäs nere vid sjön. Före sligenbadet finns en stenstrand på höger sida där det skulle passa bra.	Ingen fråga för översiktsplanen. Frågan skickas vidare till gatuparkenheten.
S61	PRIVATPERSON 17	KOMMENTARER
	Finns intresse för ett bostadsområde för bara små villor med inbyggd trädgård i Ludvika eller (i) något av de mindre samhällena i kommunen? Jag föreslår att kommunen undersöker intresset och möjligheterna och om det visar sig finnas intresse avdela ett område i stadsplanen.	Bostadsbehovet ska utredas i det bostadsförsörjningsprogram som ska tas fram. Ingen ändring i planen.
S62	PRIVATPERSON 18	KOMMENTARER
	Rastplats vid Håksberg - Björkbacken.	Rastplatser på denna sträcka utreds i samband med åtgärder i Genomfart Ludvika när sträckning Ludvika-Malsjön blir aktuell. Ingen ändring i planen.

S63 PRIVATPERSON 19	KOMMENTARER
<p>Minigolfbana, Roths äng</p>	<p>Ett separat projekt för Väsman strand utreder framtida användning av området. Medborgardialog är i fokus i det projektet.</p>
S64 PRIVATPERSON 20	KOMMENTARER
<p>Privatpersonen är orolig att ökad exploatering kring Väsman ska inkräkta på det friluftsområde som stranden är idag, samt att stugägare ska trängas undan och områden skapas för "högre socialgrupper i samhället" och blockerar allmänhetens tillgång till stränderna. Han ställer frågan "Avser kommunen överhuvudtaget behålla några områden kring Väsman för fritidsbebyggelse?" Han föreslår att kommunen även i fortsättningen värnar om sina naturområden och avstår från att tillåta permanentbebyggelse i nämnda områden.</p>	<p>I planen framgår att hänsyn ska tas till det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden. Den allemansrättsliga tillgången till vattnet eller djur- och växters levnadsvillkor får inte försämrats. Detta är utgångsläget för planering och byggande i de strandnära områdena.</p> <p>Kommunen har i detta skede inte pekat ut om det ska röra sig om enbart fritidshus eller permanentbostäder i områdena.</p> <p>Ger ingen ändring i planen.</p>
S65 PRIVATPERSON 21	KOMMENTARER
<ul style="list-style-type: none"> •Gärna gruvan öppnad •Ny bebyggelse på rätt sida hängväggen enligt plan •Närskog norr om folkets hus gallras genom punktmarkering, fin bärrmark •Ett samlingshus för föreningar, större än Vulcanus klubbstuga, fibernät till detta •Centrumpark förskönas + skateboardpark •Östra sidan av glaningen röjas, fin stig där emot Karlshed, ägs av Bergvik •Slänten Vulcanusvägen kasernerna klippes, ev vill vi odla där som förr. 	<p>Inga synpunkter strider mot planens intentioner. De flesta frågor hör inte hemma i planen utan skickas till Gata-parkenheten. Ingen ändring i planen.</p>
S66 PRIVATPERSON 22	KOMMENTARER
<p>Planförslaget till möjliga nya bostäder norr om Sörviks skola ses som mycket orealistiskt. Mycket branta sluttningar med berg i dagen (ca 50 m i höjdskillnad på 200 m) skulle göra en bostadsexploatering inom markerat område mycket svår och kostsam.</p> <p>Betydligt mer lämpad mark för bostadsområden med goda utsiktskvaliteter finns inom Sörviks skolas närområden.</p> <p>1, Kommunen äger igenväxt åkermark i sydvästsluttning norr om Västerbackarna som genom röjning ger fina utsiktsmöjligheter. Ny anslutningsväg mot Digervålavägen eller Västerbacksvägen.</p> <p>2, En förlängning av Röbackens bostadsområde mot norr skulle också kunna ge ett antal nya tomter till rimliga kostnader.</p> <p>3, En utökning av detaljplanen i Lekomberg både mot söder och norr kan också möjliggöra några tomter.</p>	<p>Tjänstemän har besökt området tillsammans med yttranden och beslutat att ta bort det utpekade området på grund av terrängförhållanden. Istället föreslås ett mindre bostadsområde som förlängning norr om Västerbackaran.</p> <p>Ändring görs i planen.</p>

Elljusspåret från Brunnsvik till Sörvik bör tas bort från kartan då det sedan ca 15 år tillbaka inte längre hålls i drift pga eftersatt underhåll.	Elljusspår tas bort ur planen.
--	--------------------------------

S67 PRIVATPERSON 23	KOMMENTARER
Jag jobbar inom vården och har svårt med kommunikationer under helgerna. Vi är flera som har svårt att ta oss till och från jobbet under helgen. Detta gäller Gränges- Sunnansjö-Grangärde- Nyhammar. Vi önskar bussar till och från jobbet på helgen!	I översiktsplanen står det "att kollektivtrafiken ska utvecklas till sammanhängande stråk med matarlinjer och servicetrafik som förbättra tillgängligheten inom kommunen och på mellan regioner. På övrig landsbygd och i tätorten utvecklas flextrafik och andra former av servicetrafik." Viljan är att fler ska kunna åka kollektivt men översiktsplanen styr inte vilka sträckningar och tider bussarna går. Översiktsplanen försöker stärka viktiga stråk med bebyggelse för att öka och säkerställa underlaget för kollektivtrafik. Ingen ändring i planen.

S68 PRIVATPERSON 24	KOMMENTARER
Privatperson 24 äger tomt vid knutsbotjärn och han "motsäger sig härmed alla tankar på att bygga ytterligare längs tjärnen. Området ska ej utpekats som LIS-område" Han menar att en kombination av dagvattenutsläpp, bebyggelse på Plommonstigen och koloniområdet gör att den en gång friska tjärnen blivit allt sjukare.	Bostadsområdet vid Knutsbotjärn avgränsas och mer plats lämnas för rekreation.

S69 PRIVATPERSON 25	KOMMENTARER
Undertecknad äger en mindre skogsfastighet, som omfattar det föreslagna norra LIS-området på Bullernäset. Jag är positiv till förslaget. Även om förslaget inte innebär någon konkret förändring när det gäller fastighetens användning ser jag det som positivt att det kommer att finnas en viss flexibilitet när det gäller den framtida markanvändningen.	Ingen ändring i plan

S70 PRIVATPERSON 26	KOMMENTARER
Centralt i tätorten är det säkerligen boenden av karaktären hyreshus som är rimligt. Förtätning är säkert också ekonomiskt och lättare att hantera organisatoriskt, men det är grönområden och livsrymd som ger den där lilla extra kvaliteten, tycker jag. Det är helt rätt att satsa på väsmanstranden.	Översiktsplanen vill ha en tät men också grön stad för att en bra livsmiljö i kommunens orter. Medför ingen ändring i planen.
Hur långt tänker man låta principen och organisatoriska fördelar gå med samlad bebyggelse? Jag har ett exempel på ett bygglov som avlogs i Eskilstuna av sådana skäl. Den tilltänkta nybebyggelsen låg för långt bort från en busshållsplats. Det försvårar för glesbygdsboende, med sådana ställningstaganden. Glesbygdsboende är just en av möjligheterna med Ludvikatrakten som jag ser det.	Att samla bebyggelse är ofta mer ekonomiskt försvarbart för kostnader för väg, VA och andra samhällskostnader som service. Samtidigt är det en kvalitet för många att kunna bo på landsbygden. I Ludvika kommun har vi pekat ut LIS-områden för att stärka boende på landsbygden men samlat kring de stora stråken. Medför ingen ändring i planen.

Jag förutsätter att man planerar bebyggelse i samråd med redan boende. Det man bla uppskattar med Blötberget är ro och tystnaden. Det kan man ännu finna i Ludvika. Det är därför viktigt att planera bebyggelse och vägar med så mycket hänsyn som möjligt.	Planering av bebyggelse styrs i plan- och bygglagen och samråd med berörda är en del som ska ske enligt lagen. Ger ingen ändring i planen.
Man kan gärna undersöka om avsnitt av Blötbergsvägen, vilken bär en hel del trafik, inte minst långtradare till Björnhyttan, kan avskärmade från buller. Säkert är det fler områden som har samma behov. Om inte annat växer behovet med nyetablering av boenden och gruvor.	Blötbergsvägen tas inte med i planen. Vid gruvetablering undersöks konsekvenser av buller. Ger ingen ändring i planen.
Det är då tråkigt att skogsbolagen avverkar bit för bit av skogen som kalhyggen där det tidigare stått stor vacker skog. Detta gäller för kommunen i stort.	Tanken med översiktsplanen är att peka ut viktiga områden för naturvård och rekreation. Medför ingen ändring i planen.
Jag skulle gärna se att man såg lite närmare på cykelväg till Blötbergets skola. Från Gonäs finns anslutning på gamla banvallen till skolan, men från Gonäsheden skulle en anslutning vara värdefullt, då man nu endast når banvallen genom en krok bakåt. Denna skulle då även betjäna Snöklinten. Skolvägen till Blötberget är inte lämplig för cyklande eller gående, på grund av avsaknad av cykelbana, trottoar, gatlyktor och den tunga trafiken. Därför är barnen trots det lilla avståndet hänvisade till bussåkande.	Synpunkt skickas till Social och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ingen ändring görs i planen.

S71 PRIVATPERSON 27

KOMMENTARER

Ta bort hela avsnittet med bostadsbebyggelse på Finnäset som är placerat ovanpå det område som är markerat som "Ev. nyöppning av gruva". (sidan 132 nedre vänstra hörnet och sidan 133 övre vänstra hörnet). <u>Argument</u> : Detta område tillhör Mellansveriges största järnmalmsfyndighet vilken kommer att utvinna förr eller senare.	Bostadsområdena är utredda i fördjupad översiktsplan för Finnäset, Lyviksberget samt del av Skepparberget (1994). Kulturvärden och naturvärden är där identifierade. Översiktsplanen belyser problematiken med framtida gruvöppning och föreslår närmare utredningar. Kommunen anser att det är för tidigt skede att avfärda bostäder i området. Ingen ändring i planen.
Byarna ska utvecklas så att bykaraktären och kultur- och naturvärden bevaras. Jag delar helt den åsikten, men då bör även byn Våghalsen bevaras. Området "möjliga nya bostäder" mellan Mossvägen och Våghalsvägen bör tas bort. Nya bostäder bör inte byggas i direkt anslutning till byn. Byn är kulturhistoriskt intressant. Jämför informationen om Kultur- och Naturstigen Våghalsen Finnäset.	Byn våghalsen får utredas i kulturmiljövårdsprogrammet. Bostadsområdena är utredda i fördjupad översiktsplan Finnäset, Lyviksberget samt del av Skepparberget (1994). I arbetet med fördjupningen har hänsyn tagits till kulturmiljöerna. Ingen ändring i planen.
Cykelvägen "Väsman Runt" genom Saxdalen bör redan nu skyltas om så att den går på befintliga småvägar och inte längs länsvägen. Se karta på sidan 142 med förtydligande enligt nedan (karta medföljer yttrande, finns att hämta i ärendet). Då behöver man inte bygga någon ny cykelväg genom Saxdalen. <u>Argument</u> : Det är för farligt att cykla på länsvägen. Detta är omvittnat av ett flertal personer. En kollega till mig vände om sedan han blivit omkörd av en timmerbil på länsvägen. Han vågade inte fortsätta!	Behandlas inte i planen men tas med i arbetet med cykelvägar eftersom sträckningen är beslutat enligt cykelplanen. Sträckan kommer troligtvis anläggas i etapper vilket gör att skyltning är ett bra komplement medan det inte finns någon cykelväg. Ingen ändring i planen.

<p>Tätortsnära rekreationsområden natur och Läggs till Finnäsudden. Argument: Kommunen har redan gjort åtgärder för att höja natur- och rekreationsvärdena på udden. Kommunen har bl.a. byggt en slobod, dessutom passerar en Kultur- och Naturstig genom området.</p>	<p>I översiktsplanen räknas större rekreationsområden upp eller områden som ligger i tätorterna. Detta är i dagsläget inte ett av de prioriterade områdena utanför tätorten Ludvika. Ger ingen ändring i planen.</p>
<p>Kulturmiljöer</p> <ol style="list-style-type: none"> Lägg till en kulturmiljö. Namn: Våghalsen Värde: Välbevarad gruvby 	<p>Bör utvärderas i arbetet med kulturmiljövårdsprogrammet. Inga ändringar i plan.</p>

S72 PRIVATPERSON 28	KOMMENTARER
<p>Märk ut på kartor alla allmänningar runt Väsman och Haggen och andra sjöar. Som det är nu har folk som bor vid dessa allmänningar, gjort dem till sina "egna". Det vore väldigt enkel att markera på en karta så man ser tydligt var man kan njuta av sjön i lugn och ro.</p>	<p>Detta är inget som redovisas i översiktsplanen. Ingen ändring i plan</p>

S73 PRIVATPERSON 29	KOMMENTARER
<p>Söker från Blötberget en plan över strövområde och bad. Ser utvecklingsmöjligheter för Glaningen. Framkomlighet svar över kanal- en bro eller annat för att överbrygga detta. Omklädningsrum, lekplats och brygga sätts ut.</p>	<p>Ger ingen ändring i planen, yttrandet skickas till Kultur- och fritidsförvaltningen och Gataparkenheten för kännedom.</p>

S74 PRIVATPERSON 30	KOMMENTARER
<p>I er viljeledning står det att kommunen ska arbeta fram nya bostäder i centrala Ludvika och fler sjönära lägen. Visst finns det sjönära lägen i er plan, men hur attraktiva är dessa? Ni föreslår tomter runt Väsman som är på fel sida sjön. Hur många vill vara utan kvällssol på sin sjönära/sjötomt? Sjönära är också området vid Råfsnäs/ Haggen men hur attraktivt är det och ha en genomfartsväg nedan för tomten?</p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>Sedan borde Ni med högsta prioritet ha en plan för Väsman stranden. Varför gör man inget - när det är en viktig fråga för alla kommuninvånare.</p>	<p>Väsmanstranden är utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det vill säga ett område som kommunen vill utveckla men vad som ska bli av området är inte bestämt. Under 2013 drivs ett projektet med inriktning på medborgardialog för Väsmanstranden, då välkomnas förslag på vad Väsmanstranden ska användas till. Ingen ändring i planen.</p>

S75 PRIVATPERSON 31	KOMMENTARER
<p>Privatperson äger mark vid Övre Hillens strand nedanför Höghusen. Tidigare har riksvägsreservatet legat här och hindrat exploatering av bostäder. Privatpersonens mark är borttagen från översiktsplanen med omgivande områden är utpekade för bostäder. Privatpersonen vill att även dennes mark ska pekats ut för bostäder.</p>	<p>Avgränsning för området ändras men hänsyn ska tas till parkområdet och tillgången till sjön säkras vid exploatering.</p>

S76 PRIVATPERSON 32	KOMMENTARER
<p>Angående väg och nya bostäder norr om Bergsmansgården i Gonäs. Det förefaller mycket märkligt att lägga en ny väg intill en Bergsmansgård som man lagt ned mycket pengar på att bevara och som dessutom fått kommunens skönhetspris för byggnaderna. Det finns dessutom en befintlig väg som man i så fall kan ansluta sig från och det förefaller oekonomiskt att lägga en ny väg enligt planen.</p>	<p>Den fördjupade översiktsplanen ska revideras utifrån ändrat behov av bostäder. Detta läggs till i översiktsplanen. Vägreservat är kvar i planen för att möjliggöra vägenslutning till nya områden vid Mässanlandet/Brittsand.</p>
S77 PRIVATPERSON 33	KOMMENTARER
<p>Undertecknad äger stuga inom utpekat LIS-område vid bullernäset samt vid Mässanområdet.</p> <p>Skrivande är positiv till LIS då detta kan medföra möjligheter vid flytt till kommunen samt utveckling av skogsfastighet för bedrivande av näringsverksamhet.</p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>
S78 PRIVATPERSON 34	KOMMENTARER
<p>”Som ägare till Sunnansjö 2:2 är jag positiv till att den fastigheten skall ingå i LIS område inom Ludvika kommun.</p> <p>Jag ser bara fördelar med detta bl.a. för att verka för att bibehålla servicen i byarna, livsmedel, bensinstationer m.m. att det finns möjligheter att verka för en utökad turistnäring inom kommunen. Möjligheter att hyra ut fiske och jakt och även att uppföra övernattningsmöjligheter. Ser även att man själv och om intresset finns att även försälja tomter för uppförande av antingen fast eller sommarbostad. Med andra ord det finns hur många möjligheter som tankar för att detta skall bli bra.”</p>	<p>Ingen ändring i plan</p>
S79 PRIVATPERSON 35	KOMMENTARER
<p>En översiktsplan av typen ÖP 2030 bör, baserat på en långsiktig vision om ett bättre Ludvika, försöka beskriva en viljeinriktning om hur detta skall åstadkommas - helst i ett 30-40 års perspektiv. Tyvärr lyckas föreliggande ÖP 2030 inte detta - i varje fall inte vad gäller beskrivningen för den centrala delen av Ludvika. Den långsiktiga visionen brister.</p> <p>I planen föreslås indirekt en utbyggnad av nuvarande genomfart, Rv 50, genom att omöjliggöra en förbifart. Detta är obegripligt. Genomfarten innebär ett effektivt hinder för oss invånare att nå Väsmanstranden, Roths äng, Skuthamn och även kyrkan. Till viss del riskerar även Roths äng och Skuthamn att förstöras.</p> <p>Prioritet 1 och ett första steg i ett arbete för en bättre stad - i ett långsiktigt perspektiv - bör därför vara att se till att en förbifart av Rv 50 börjar byggas så att den kan vara klar om 10-15 år. Dock måste vägreservatet vid Biskopsnäset återinföras.</p>	<p>Ingen ändring i plan</p> <p>Regeringen tog bort förbifarten i Ludvika från den förra nationella transportplanen. I nuvarande plan finns förbättringsåtgärder med i befintlig sträckning och kommunen arbetar vidare i detta förslag. En stor del av den trafik som idag går på genomfarten kommer fortsätta att gå där, även om förbifart skulle byggas, eftersom många målpunkter ligger i Ludvika. För att möjliggöra utveckling på Biskopsnäset plockas reservatet bort i detta område. Ingen ändring i planen.</p>

<p>”För att ”förtäta” staden och öppna den mot dess vackra omgivningar (Väsman, Roths äng etc) bör man på sikt göra något även åt järnvägen. Ett annat tänkbart och helt realistiskt alternativ vore att - på samma sätt som skett i andra delar av Europa - delvis bygga in järnvägen med en överbyggnad, t.ex. från ”i höjd med Vasagatan” till Lidls norra del - möjligtvis i en kombination med en lätt sänkning av spårnivån.” ”Enligt min mening borde ÖP 2030 undersöka möjligheten till en sådan överbyggnadslösning, särskilt med tanke på att vi talar om ett långsiktigt perspektiv, typ 30-40 år”</p>	<p>Inga tankar finns i dagsläget på att sänka spåren och bygga in järnvägen. Prioritering är nu på att tillgängliggöra genom cykelbro samt att förbättra andra anslutningar till Väsmanstranden från centrum. Ingen ändring i planen.</p>
<p>ÖP 2030 är otydlig angående Ludvikas framtid vad gäller handel. Det sägs att detaljhandeln är centrerad till centrum och att ”centrum skall vara ett levande och attraktivt handelscentrum”. Detta vore önskvärt men samtidigt sägs att Lyviksberget är lämpligt för handel och service. Lyviksberget är idag inte speciellt lämplig placering för handel och service eftersom i stort sett ingen kommunal trafik förekommer mellan centrum och Lyviksberget.</p>	<p>Den handel som ska vara på Lyviksberget ska i största möjliga mån vara sådan handel som behöver större ytor vilket Lyviksberget kan erbjuda. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Det sägs (i ÖP) att Ludvika blivit ett samhälle med arbete ”främst inom servicenäringsen, viss småföretagsamhet” och ”i ABB anknutna företag”. Förhoppningsvis speglar detta inte en prioriteringsordning i hur man ser på Ludvikas försörjningsmöjligheter och bakgrund. Det är fel fokus och fel prioritet. ABB, Spendrups och andra industrier och företags verksamhet runt omkring i nejden är en förutsättning för stora delar av servicenäringsen och småföretagsamheten.</p>	<p>Kommunen beskriver i planen vikten av de större företagen i kommunen. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Jag är besviken på hur och när ÖP 2030 presenterades och på den tid som lämnats för kommentarer. För vanligt folk är det oerhört lätt att missa att ta del av den och till möjligheten till kommentarer genom att ÖP 2030 utgavs under semestertider.. Jag skulle tro att nästan inga (inklusive mig själv) uppmärksammade ÖP 2030 före september - och även då var det svårt att hitta den. Nästa gång bör politiker och tjänstemän se till att liknande opus ges ut då folk har bättre möjligheter att upptäcka vad som pågår.</p>	<p>Översiktsplanen var på samråd från första juli till sista september. Tanken var att fånga människor på olika evenemang på sommaren. Ett 20-tal samrådsmöten/träffar har skett under perioden. Vi tar åt oss kritiken inför utvärderingen. Ingen ändring i plan.</p>

S80 PRIVATPERSON 36

KOMMENTARER

<p>Bostadsområden ska utvecklas norr om skolan, Sörvikslandet och Laggarudden.</p> <p>För cirka 5 år sedan avverkade Stora Enso en areal ovanför Lekomberg i anslutning till elljusspåret. Detta skulle ha inneburit allvarliga vattenskador på fastigheterna och efter exkursion och genomgång av Stora Enso tillsammans med boende avstod Stora Enso avverkning ned till bebyggelsen och flyttade avverkningsområdet uppåt (öster) cirka 400 m. Undertecknad anhaller med ovanstående sakskaal att dra tillbaks viljeinriktningen att bygga bostadsområde ovanför Lekomberg.</p>	<p>Området tas bort ur planen. Se även yttrande S66.</p>
--	--

S81 PRIVATPERSON 37	KOMMENTARER
<p>BEVARA NATUROMRÅDET VID KNUTSBOTJÄRNEN DVS BYGG INTE VID TJÄRNEN. "Att spolia centralt belägna och extremt värdefulla biotoper för att pressa in ett förhållandevis litet antal nya hus.</p> <p>BEVARA VANDRINGSLEDERNA I SKOGSKORRIDOREN FRÅN TJÄRNEN OCH UPP TILL SKOGEN OVANFÖR KNUTSBO. "Som rekreativ område hänger Högberget idag ihop med Knutsbotjärnens strandområden med en fortsatt korridor till skogen ovanför Knutsbo. Den anslutningen bör vara kvar med sina strövstigar."</p>	<p>Bostadsområdet avgränsas och större områden sparas för rekreation.</p>
<p>ÅTERUPPRÄTTA DEN HÄVDVUNNA RÄTTEN ATT PASSERA LÄNGS STRANDEN FÖRBI AVSTÄNGNINGEN AV LABOVÄGEN " Tyvärr har allmänhetens tillgång till och utnyttjande av naturområdet vid tjärnen strypts i norr mot Ludvika centrum genom att Labovägen har stängts av på mitten med grind och gräsmatta, utan att den hävdvunna passagerätten längs stranden har ordnats på annat sätt." " Om man trots allt skulle bebygga naturområdet mellan tjärnen och Knutsboleden kvarstår och ökar behovet av en gångpassage längs stranden mot Labovägen."</p>	<p>Ingenting skrivs in i planen gällande att "återupprätta den hävdvunna rätten".</p>
<p>ÅTERUPPRÄTTA PLOMMONSTIGSBADET "Plommonstigens badplats med brygga och sand bör återupprättas, därför att den var mycket attraktiv pga. att den hade en rad företräden, som de andra baden, som exempelvis Jägarnäsbadet inte har"</p>	<p>Ingen översiktsplanefråga, ingen ändring.</p>
<p>BEJAKA INTE SÄRINTRESSEN FRAMFÖR ALLMÄNINTRESSET GENOM ATT FÖRTÄTA CENTRUM PÅ BEKOSTNAD AV PARKERINGSMÖJLIGHETERNA "Att öka tillgången på parkeringsplatser genom att göra dem trånga, krångliga och avsides belägna och att öka omsättningen av parkerade bilar genom begränsningsregler, avgifter och hot om parkeringsböter lockar inga kunder."</p>	<p>Parkeringar behandlas i parkeringsstrategi för Ludvika centrum. Översiktsplanen behandlar inte detta.</p>

S82 PRIVATPERSON 38	KOMMENTARER
<p>Vi tycker att man vid nybebyggelse i Ludvika i första hand ska välja andra områden än Hammarbacken då det dels fungerar som ett välutnyttjat rekreativ område dels för att sannolikheten att området norr om Hammarbacken kommer att påverkas av de planerade gruvöppningarna.</p>	<p>Stora delar av rekreativ området kommer även i fortsättningen kunna användas för ändamålet. Idag bedöms inte området påverkas av kommande gruvbrytning. Vid exploatering utreds förutsättningarna närmare. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Roths äng Vi föreslår att man avdelar områden på Roth's äng till hundhågn för rastning av hundar som då kan springa lösa oavsett årstid och utan att störa/skrämma allmänheten.</p>	<p>Gällande Roth's äng ingår det i ett projekt för Väsmanstrandens framtid och tas upp där. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Trafik För att minska de störningar som trafik genom tätort medför inte minst i form av köer så bör trafikmiljön utformas så att trafiken flyter med lätthet på utvalda stråk.</p> <p>Privatpersonen ger flertalet förslag på lösningar för genomfarten.</p>	<p>Förslag gällande trafiklösningar diskuteras i projektet genomfarten Ludvika som är en fortsättning på Idéstudie Ludvika. Översiktsplanen prioriterar detta arbete.</p> <p>De förslag som presenteras i yttrandet på lösningar finns till stor del beskrivna i Idéstudie Ludvika - program för stadsutveckling. Ingen ändring i planen.</p>

S83 PRIVATPERSON 39	KOMMENTARER
Skrivande äger mark i Gonäs och vid Mässanlandet/Brittsand. Markägaren vill att områdena ska pekas ut för bostadsändamål.	Delar av markägarens mark är redan utpekade i planen. Ingen ändring görs i planen.

S84 PRIVATPERSON 40	KOMMENTARER
Bergsmansgården är unik i sitt slag och stora investeringar har gjorts för att återställa gården till ursprungsskick. Området är byggnadsminnesförklarat och fick kommunens skönhetspris 2012.	Ingen ändring i planen.
Föreslagna bostadsområden längs Väsmanstranden förefaller orealistiska. Området ligger i nordsluttning, är fuktigt, stenigt och allmänt oländigt.	Området ligger kvar i planen. Utreds vid exploatering.
Föreslagna bostadsområden intill vägreservatet bör undvikas för att behålla siktlinjerna och för att undvika moderna inslag i kulturmiljön.	Fördjupningen ska revideras avseende bostäder.
Vägreservatets (nya Brittsandsvägen) sträckning är olämplig med tanke på bergsmansgården och dess hagmarker. En ny väg över hagmarkerna skulle dels skilja betesmarkerna från gården men också försvåra för framtida djurhållning. När vägreservatet planerades var inte gården i samma skick som idag. Idag är det nya förutsättningar. En fågelinventering har gjorts som har påvisat att flera skyddsvärda arter lever i skogen vid föreslaget vägreservat. Även förekomst av orkidéer har noterats.	Vägreservatet ska ligga kvar för att möjliggöra anslutning till Brittsandområdet. Ingen ändring i planen.
Gonäs västra industriområdet ger med några undantag ett förslummat intryck och ger omkringliggande bebyggelse problem med buller, fåglar som skräpar ner. Strålkastare som stör och transporter som stör. Befintlig detaljplan (idag småindustri) närmast byn bör omprövas och tillåta djurhållning, idrottsverksamhet och liknande.	Synpunkt om störning skickas till miljö- och byggenheten. Detaljplanernas utbredning ska vara oförändrad, innehållet ska ses över. Ingen ändring i planen.
De prognoser som gjorts i den fördjupade översiktsplanen stämmer inte med verkligheten med tanke på befolkningsutvecklingen och med tanke på bostadsområden intill bergsmansgården i Gonäs. Bostadsområden i planen riskerar att förhindra annan lämplig markanvändning.	Fördjupningen ska revideras avseende bostäder. Justering i planen.
Transporter till och från Björnhyttan har skapat problem i och med att bristfälligt förankrad last tappas längs vägen.	Trafikverket, avfallsenheten och miljö och byggenheten underrättas. Ingen ändring i planen.

S85 PRIVATPERSON 41	KOMMENTARER
Yttrandet räknar upp flertalet serviceanläggningar och butiker i Grangärdebygden, som ej finns med i översiktsplanen.	Den service som finns med i planen är utifrån Dalarnas serviceprogram. Det är inte möjligt att ta med allt som finns i byarna. Ingen ändring i planen.
Det är av största vikt att Grangärde får utvecklas trots att det är en kulturbygd. Byn är i stort behov av bostäder.	Utpekade områden får ligga kvar i byn trots att det ligger på jordbruksmark. Bostadsbehovet får ses över i bostadsförsörjningsprogrammet som ska tas fram. Ingen ändring i planen.

S86 PRIVATPERSON 42	KOMMENTARER
Det bästa som hänt inom kommunen på länge, det kommer att behövas arbetskraft framgent och för att få kvalificerat personal till ABB och Gruvor i framtiden så är det självklart att kommunen tillsammans med markägarens finns möjligheter att få bygga vid attraktiva platser t.ex. vid sjöar och vattendrag. Det kommer att stärka affärer och service i byarna. Samtidigt som skattepengar förs till kommunen.	Ingen ändring i planen

S87 PRIVATPERSON 43	KOMMENTARER
3. Gällande kartan: Här tycker jag att det ritade strövområdet skulle kunna omfatta hela skogsområdet till Länsväg 608.	Ingen ändring i planen. Tätortsnära skog ska utredas enligt naturvårdsprogrammets mål.

BARN OCH UNGA

För yttranden som gäller barn och unga tas alla yttranden med, även om många är för detaljerade för att behandlas i översiktsplanen. Anledningen till att alla synpunkter tas med är för att det ofta saknas ett perspektiv från barn och unga i planeringen. Att ta med alla synpunkter här är ett sätt att synliggöra barn och ungas önskemål i planeringen och genom att samla synpunkterna i samrådsredogörelsen kan planerare och politiker senare använda detta som inspiration och underlag.

S88 BJÖRKÅS SKOLA ÅK 2	KOMMENTARER
<ul style="list-style-type: none"> · Riva de gamla husen så det blir finare · Lek och busland, leksaksaffär, klädaffär och syaffär · Skateboardplatser där man kan åka · Flera lekparker (vissa har tagits bort!) · Större badhus · Att det ska bli renare i Grängesberg · Flera bostäder · En campingplats 	<p>Det finns en skrivning i planen där kommunen försöker lösa problemen kring övergivna hus, även om kommunen inte äger husen.</p> <p>Aktiviteter, sociala mötesplatser och handel är viktiga för att skapa en bra livsmiljö. Ett avsnitt om sociala mötesplatser så som lekparker skateparker och dyl läggs till i planen.</p> <p>Planen gör det möjligt att förbättra för camping i ex vid Södra Hörken.</p> <p>Planen ger utrymme för fler bostäder.</p>

S89 HÖGBERGSKOLAN	KOMMENTARER
<p><i>På Högbergsskolan fick ungdomarna möjlighet att på karta utifrån förslagen i planen markera bra och dåliga förslag samt egna förslag.</i></p> <p>Synpunkter på Grängesberg</p> <p>EGNA FÖRSLAG</p> <p>1 Utveckla elljusspåret med fler spår (Grottfallet)</p> <p>2 Göra Björkås större</p> <p>DÅLIGA FÖRSLAG</p> <p>1 Att Spendrups miljardsatsar vid en förkastning</p> <p>Synpunkter på Ludvika</p>	<p>1) Planen poängterar möjligheten att utveckla skidanläggningarna i Grängesberg. 2) I Björkås tillåts mer bostäder enligt planen.</p> <p>Problematiken kring förkastningen ska utredas i fördjupning för Grängesberg.</p>

<p>EGNA FÖRSLAG</p> <p>1 MAX eller Burgerking (Lyviksberget)</p> <p>2 Strandgata med mysgrejer(Väsmanstranden)</p> <p>3 Glasskiosk (Väsmanstranden)</p> <p>4 Idrottsanläggning ... t ex basketplan (Väsmanstranden)</p>	<p>Både handel och Väsmanstranden ska utveckla enligt planen. Under 2013 kommer ett nytt projekt starta där kommunen vill ha in förslag på vad som ska göras med Väsmanstranden.</p> <p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>BRA FÖRSLAG</p> <p>1 Fler planer för fotbollen (Hillängen)</p> <p>2 Fler gator på Knutsbo</p> <p>3 Bättre pubar (Centrum)</p> <p>4 Fler bussar som går senare och natt-tider (Resecentrum)</p> <p>5 Fler saker för ungdomar</p> <p>6 Mer lokaler att hyra ut</p> <p>7 Det är positivt att det byggs kring skolor och dagis (Södra biskopsnäset Förskola)</p> <p>8 Lägenheter (Utvecklingsområde Södra Biskopsnäset)</p> <p>9 lägenheter (Gårlångsparken)</p> <p>11 lägenheter (Södra Biskopsnäset)</p> <p>13-15 Hillängen</p> <p>16 lägenheter (Södra Biskopsnäset)</p>	<p>Inga förslag strider mot planens intentioner.</p> <p>Vad gäller bussar nattetid ska en resvaneundersökning göras under 2013. Efter det får bussar nattetid diskuteras mer.</p> <p>Det finns inga bostäder utpekade på Gårlångsparken vid Marnäsliden. Topografin gör området svårbebyggt. I dagsläget är området inte aktuellt.</p> <p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>S90 UNGDOMSRÅDET</p>	<p>KOMMENTARER</p>
<p><i>Ungdomsrådet har diskuterat övergripande discussionsfrågor med utgångspunkt i planen.</i></p>	
<p>Boendeförsörjning</p> <p><i>Vad är attraktivt boende?</i></p> <p>Attraktivt boende är olika för alla, men bra priser och att det är lätt att ta sig dit är väl viktigt för alla.</p>	<p>Förtätning och att bygga kring stråken är grundtanken i planen. Förhoppningen är då att om denna tanke följs ska det bli lättare att ta sig från bostaden till jobb etc. Priset är svårare att påverka. Ingen ändring i planen.</p>
<p>Service</p> <p><i>Viljeinriktning: Byskolor ska så långt som möjligt bevaras; vad anser ni om det. Det är väl bra, men om det bara finns 10 barn kvar som ska gå i en skola, så är det dags att lägga ner verksamheten.</i></p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>Trafik och transporter</p> <p>Kollektivtrafik: <i>Fyller kollektivtrafiken erat behov? (Vad kan förbättras?)</i></p> <p>Nej, bussarna måste gå senare på kvällarna. Och flexbussarna måste man i princip boka dagen innan. Fixa till cykelbanorna, den ut till Gräsberg är nästan helt förstörd t.ex.</p>	<p>Vad gäller bussar ska en resvaneundersökning göras under 2013 för att undersöka önskemål och behov.</p> <p>Underhåll är en viktig del i att få ett attraktivare gång- och cykelnät. Detta är något som prioriteras enligt cykelplanen. Synpunkt förs vidare till Trafikverket. Ingen ändring i planen.</p>

<p>Fritid och rekreation</p> <p><i>Vilka områden är viktiga för er fritid?</i></p> <p>Brukshundsklubben och vägen dit, cykelbanan som går bakom ABB bort till Piren/Hammarbacken.</p>	<p>Inga förslag strider mot planens intentioner. Inga ändringar i planen.</p>
<p>Näringsliv och arbete</p> <p><i>Vad behövs för att unga ska stanna och jobba kvar i Ludvika?</i></p> <p>Vi vill bara ha jobb, spelar i princip ingen roll vad det är för jobb. Det som krävs för att vi ska stanna kvar är jobb! Arbetsmarknaden är kass, och arbetsförmedlingen vill man inte ha att göra med. Man pratar om hur viktigt det är att unga stannar och man behöver arbetskraft men när händer det?</p> <p><i>Viljeinriktning: Ludvika ska vara ett handelscentrum, vad behöver vi göra för att uppnå denna viljeinriktning?</i></p> <p>Att det ser mer inbjudande ut på stan. Fler butiker, det behöver inte vara stora kedjor utan mer roliga affärer.</p> <p><i>Vad är en attraktiv köpstad?</i></p> <p>Bra affärer, och möjlighet att pausa i shoppandet.</p>	<p>Viktiga frågor för kommunen, stämmer överrens med planen. Medför inga ändringar i planen.</p>

S91 HAFFAS	KOMMENTARER
<p><i>På Haffas fick ungdomarna möjlighet att på karta utifrån förslagen i planen markera bra och dåliga förslag samt egna förslag.</i></p>	
<p>DÅLIGA FÖRSLAG</p> <p>1 Förbättra maten i skolorna</p> <p>2 Förbättra maten och fräscha till det</p> <p>3. Dåligt att parkeringar och annat byggs på Ludvikas finaste plats.</p>	<p>Nr 1, och 2 inga översiktsplanefrågor. Nr 3. Parkeringar på Väsmanstranden byggdes för att möjliggöra utbyggnad av ABB som är ett av kommunens viktigaste företag. Allmänheten får använda parkeringen kvällar och helger. Ingen ändring i planen.</p>
<p>EGNA FÖRSLAG</p> <p>1. Skatepark för skateboard och cykel (Roths äng)</p> <p>2. Ett fint picknickställe för familjer osv. (Kastjärnsparcken)</p> <p>3. En hundpark med inhägnat område (Roths äng)</p> <p>4. Fler val av utbildning ex fordon lackering karosseri (Högberget)</p> <p>5. Ta bort alkisar från busstationen</p> <p>17. Fler och större lägenheter för barnfamiljer</p> <p>103 Billigare hyra på lägenheter för unga/ studerande (Hammarbacken)</p> <p>100. Fler bänkar (Väsman)</p> <p>10 En riktig scen (Torget)</p>	<p>Viktiga frågor för kommunen. Medför inga ändringar i planen.</p> <p>Kastjärnsparcken ska bevaras som park.</p> <p>Roths äng får behandlas i medborgardialog-Väsmanstranden.</p> <p>Bostadsbehovet ska ses över i bostadsförsörjningsprogrammet där kommunen tittat på vilka bostäder som behövs och var det borde ligga.</p>

<p>6 Ungdomsbostäder i anknytning till Högbergskolan (Magnet)</p> <p>7 Lättare att få bostäder som handikappad</p> <p>22 Hunddagis skulle vara riktigt smart (VBU)</p> <p>11 Affischpelare på gågatan</p> <p>12 utomhusscen (Kastjärnsparken)</p> <p>13 Göra om Roths äng från Engelsk trädgård till att klippa ner gräset och sätta upp ljuslyktor, bänkar mm så att folk vill vara där.</p> <p>14 Äldreboende Hammarbacken så äldre får det bra</p> <p>15 Ungdomsboende för funktionshindrade ungdomar i skolålder (Vid Knutsbotjärn)</p>	<p>Bostadsbehovet ska ses över i bostadsförsörjningsprogrammet där kommunen tittat på vilka bostäder som behövs och var de borde ligga. Ungdomsbostäder vid skolan förs vidare i de arbetet, samt ungdomsboende för funktionshindrade.</p> <p>Roths äng får behandlas i medborgardialog-Väsmanstranden.</p> <p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>16 Ett framtidsmuseum eller något liknande (centrum, Orren park)</p> <p>18 Hundlekpark, inhägnat ett måste!</p> <p>19 Rensa och fixa så det blir bättre och snyggare att gå/ springa (Högberget)</p> <p>20 Elljusspår med träningsmöjligheter efter vägen "utomhusgym" (Marnästjärn)</p> <p>21 Sommarcafé med uthyrning av trampbåtar, segway, rullskidor mm.(Väsman)</p> <p>23 Rondell mm</p> <p>24 Hundgård, exempelvis vid finska föreningen</p> <p>25 Fixa badplatsen så att det bli skönare att ligga och sola, stubbar mm. (Skuthamn)</p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>
<p>BRA FÖRSLAG</p> <p>1 Nätcafe (Centrum)</p> <p>3 Fixa ett tillhång på/ för anti-rasister Fascism ska bort.</p> <p>4 Väldigt bra och fint område Bra om det bevaras (Ludvika ström)</p> <p>5 Bra område för aktiviteter t.ex fotbollsplan picknick osv. (Söder om ABB)</p> <p>6 Utveckla Lyviksberget mera</p> <p>7 Utveckla inom handel mer affärer - HM Gina Tricot osv.</p>	<p>Ingen ändring i planen.</p>

SLUTSATS

VILKA HAR TYCKT TILL?

Syftet med samrådet var att få in invånarnas synpunkter för att få en så bra plan som möjligt för alla kommunens invånare. Ambitionen var att nå de människor som normalt inte går på ett samrådsmöte och därför lades extra satsningar på samrådet och nya former testades. Bland annat ökad marknadsföring och affischering.

Trots detta har inte alla grupper nåtts i samma utsträckning. Det är fler män än kvinnor som har tyckt till i de fall där det går att utläsa. Samhällsbyggnadsförvaltningen måste fundera på hur kvinnor kan nås i större utsträckning, även om uppfattningen är att i detta samråd har fler kvinnor engagerat jämfört med andra planärenden i kommunen.

På möten och evenemang var större delen personer i arbetsför ålder samt pensionärer. Satsningar gjordes för att nå yngre. Utan dessa satsningar hade troligtvis denna grupp uteblivit från samrådet. Detta visar att satsningar

på denna grupp bör fortsätta för att barn och unga ska få tycka till, men formerna för detta kan utvecklas. Tjänstemän och politiker kan med fördel utbildas i hur samråd med barn och unga ska genomföras för bästa resultat.

Överlag kan sägas att troligtvis har fler personer har fått kännedom om planen och möjlighet att tycka till på grund av de extra satsningar som lagts på samrådet. Även om alla inte lämnat in yttranden så har troligtvis invånarnas vetskap om översiktsplaneringen samt kunskapen om hur de kan påverka Ludvika kommuns framtid ökat.

STÖRRE FÖRÄNDRINGAR I PLANEN SOM GENERERATS AV SAMRÅDET, SAMT VAD SOM BIBEHÅLLS TROTS SYNPKUNKTER.

De större ändringar som görs i planen utifrån yttrande samt vad som bibehålls i planen trots yttranden redovisas nedan utifrån vardera kapitel i planen.

1 INLEDNING

Förtydligande av hur Föp och ÖP samverkar och vad som gäller.

Handikappolicy läggs till under *Lokala, program, fördjupningar*.

2 UTVECKLINGSFRÅGOR OCH VISION

Planens huvuddrag uppdateras utifrån ändringar i planen.

3 MARK OCH VATTENANVÄNDNING

Principer för bebyggelseutveckling (tillägg)

- Om en exploatering påverkas av eller påverkar ett riksintresse ska det utredas om det ska detaljplanläggas eller om områdesbestämmelser behöver upprättas.
- Där utsikter är en viktig kvalitet i planområdets attraktivitet ska nödvändiga skogspartier ingå i planområdet för att möjliggöra skötsel för bevarande av utsikterna.
- Barn och unga ska kunna ta sig tryggt och säkert på egen hand från och till skola, fritidsaktiviteter och bostad.

Bostads och verksamhetsområden:

- Gonäs - fördjupade översiktsplanen ska revideras avseende bostäder. Utpekade områden i föpen ligger kvar till ny version är antagen. Detaljplanerna för verksamhetsområden ska ses över avseende innehåll ej utbredning.
- Knutsbotjärn - Bostadsområdet vid Knutsbotjärn avgränsas för att stärka natur och rekreationsstråket från Knutsbo och ner kring sjön. Ett område läggs dock till norr om detta område (Labovägen) för att möjliggöra en framtida planändring och utveckla området.
- Sörvik - området ovanför skolan tas bort ur planen på grund av att terrängen gör det svårt att exploatera. Ett nytt område läggs istället till norr om Västerbacken.
- Finnäset - ligger kvar i planen med restriktioner för påverkan av framtida gruvbrytning. Konsekvenser måste utredas nog innan exploatering.
- Håksberg- ligger kvar i planen med restriktioner för påverkan av framtida gruvbrytning. Konsekvenser måste utredas nog innan exploatering.
- Väsmanstranden - Områdets användning ska utredas i medborgardialogprojektet, ligger kvar som utvecklingsområde i planen.

LIS

Vid exploatering ska det utredas om detaljplan ska upprättas, där detta inte framgår i planen, eller om det räcker med enskild dispens. Detta för att säkerställa allmänhetens tillgång till stränderna samt för att kunna ta hänsyn till fornlämningar, riksintressen och andra intressen. Kommunen ska följa naturvårdsverkets riktlinjer/checklista vad gäller dispenser. Förtydligas i planen.

- Södra Hällsjön - området ligger för långt ifrån utvecklingsstråken.
- Räfsnäs - Området ligger kvar i planen som verksamhet med inriktning turism och friluftsliv.
- Korsnäsberget - Det förtydligas i texten att i området finns fornlämningar och att detaljplaneläggning bör ske för området.
- Botberget- Avgränsas för att bevara jordbruksmarken.
- Utökning i anslutning till Ullnäset tas inte med i planen på grund av att spara områden kring sjön från exploatering.
- St Nitten östra stranden området ligger för långt ifrån utvecklingsstråken och läggs inte till i planen.
- Holmtjärnen södra delen området ligger för långt ifrån utvecklingsstråken och läggs inte till i planen.
- Säfsen – Nya LIS-områden för turism och friluftsliv pekas ut vid Säfssjön.
- Södra sidan Nedre Boten (Sunnansjö) läggs till som bostäder.
- Saxen Östra sidan läggs till som LIS-område för bostäder.

4 TEMAN

Riksintressen

- Mineral- Grängesberg avgränsas – förtydligande vad prioritering järnväg/ väg innebär.
- Kommunikationer - Grängesberg station och Ludvika station läggs till i planen
- Turism och friluftsliv- Malingsbo- Kloten vill kommunen fortfarande ska avgränsas.

Näringsliv

En skrivning samt viljeinriktning läggs till i planen om årets stadskärna 2019 och dessutom att "centrumutvecklingen ska präglas av nytänkande, kultur och gemenskap" för att koppla samman till Unika Ludvikas arbete.

Bostadsförsörjning

Frågor om bostadsförsörjning hänvisas till framtagande av bostadsförsörjningsprogram. Ett avsnitt om sociala mötesplatser läggs till i planen. Detta finns med som en grundläggande princip.

Trafik

- Vägreservat Gonäs ska kvarstå.
- Föreslagna stråk eller frågor som behandlas i cykelplanen ska tas med i en revidering av cykelplanen.
- Ingen skrivning om triangelspår läggs till. En viljeinriktningen läggs till att satsningar ska ske i befintlig sträckning.
- Kommunen ska arbeta efter Idéstudie Ludvika/Genomfart Ludvika Bana väg. Vägreservat som knyter samman rv 66 (Västerås) med rv 66 (Grangärde) är en del av detta och läggs till i planen.

Rekreationsområden

Område mellan Gussjön och Källbotten läggs till i planen.

Jord- och skogsbruk

Viljeinriktning jordbruksmark revideras - "Kommunen ska arbeta för att stärka samverkan mellan parter för att möjliggöra att betande djur kan hålla landskapet öppet."

Större exploateringar bör undvikas på jordbruksmark.

Vatten

Vattenförsörjningsintresset redovisas i karta.

Angående skyddsområde för Fredriksbergs vattentäkt ska en viljeinriktning skrivas in i planen för ett framtagande av detta.

Viljeinriktning: Nya täkter som är betydelse för vattenförsörjningen ska inte förekomma.

Miljö och riskfaktorer

Viljeinriktning: Se över en ny placering för uppställningsplats för farligt gods i Håksberg med hänsyn till skolan i samband med genomfartsprojektet Idéstudie Ludvika/Genomfart Ludvika Bana väg.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Endast redaktionella ändringar i MKB.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslås besluta att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utforma översiktsplanen i enlighet med samrådsredogörelsen, samt besluta om utställning.

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

LUDVIKA KOMMUN
Samrådsbyggnadsnämnden

PLAN OCH BEREDSKAP

Samhällsplanering

Inger Friman

Direktör. 023-810 67

inger.friman@lansstyrelsen.se

2012-10-10

Dnr. *BN.2012.11*

Obj.

YTTRANDE

2012-10-09

1 (11)

Dnr: 401-6316-2012

Samrådsbyggnadsförvaltningen/Öp

Ludvika kommun

771 82 LUDVIKA

Samråd om Översiktsplan för Ludvika kommun

Inledning

Länsstyrelsen har för samråd mottagit rubricerad samrådshandling daterad juni 2012.

Länsstyrelsens roll

Enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL) ska Länsstyrelsen under samrådet särskilt ta tillvara och samordna statliga intressen, så att ett enhetligt snatligt samrådsyttrande lämnas till kommunen. I det sammanhanget ska Länsstyrelsen särskilt

- tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd om allmänna intressen enligt 2 kap. PBL, som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
- verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljökvältesnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenliga med 7 kap. 18 § 1 st MB
- verka för att frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt och verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämningar och erosion.

Berörda statliga myndigheter, län och kommuner har givits möjlighet att lämna synpunkter på samrådsförslaget inför Länsstyrelsens yttrande.

Enligt 3 kap. 5 § PBL ska översiktsplanen redovisa de allmänna intressena enligt 2 kap. PBL som bör beaktas vid beslut om användning av mark- och vattenområden. Vid redovisning ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB särskilt anges. Av planen ska framgå:

1. grunddragen ifråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvältesnormer
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen
5. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 § 1 st MB

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

YTTRANDE

2012-10-09

2 (11)

Dnr: 401-6316-2012

MJÄMMON AVIVALLI
naturvårdsmyndigheten

Översiktsplanens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet.

Allmänna synpunkter

Översiktsplanen är genomarbetad, strukturerad, lätt att läsa och bygger i hög grad på aktuella underlag.

Planen ger en bra översgripande beskrivning av kommunen idag och identifikation av ett stort antal utmaningar som kommunen också beskriver hur de avser att hantera. Planen redovisar kommunens ställningstaganden inför framtiden och förslag till hantering av olika frågor samt tar god hänsyn till miljöspets och hållbar utveckling samtidigt som planen på ett bra sätt hanterar frågor som på sikt kan ståta kommunens närtingsliv.

Redovisningen bör förtydligas med avseende på gällande fördjupade översiktsplanens samband med denna översiktsplan.

Länsstyrelsens särskilda granskning

Riksintressen

Kommunen har prioriterat mellan konkurrerande riksintressen vilket är positivt. Det behövs förtydligas i planen hur kommunen avser att tillgodose berörda riksintressen vid exploatering inom utpekade bebyggelse- och verksamhetsområden.

Kulturmiljövård

Riksintressemiljöerna Klenshyttan, Markusfallet och Skartlösberg saknar tillfredsällande skydd för byggnadsmiljön och det omgivande landskapet. Det är angeläget att kommunen tar initiativ till att ge dessa miljöer ett utökat skydd och säkerställande.

Riksintresset för kulturmiljövård kommer att behållas för Källfallet. Det hindrar inte att de befintliga bostadshusen rivs i detta fall.

Värdefulla mineraler

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att riksintresse för mineraler i Grängesberg behöver avgränsas. Enligt SGU är detta arbete prioriterat men har inte påbörjats ännu.

Enligt SGU pågår arbetet med att peka ut Grängsruvan, Blötbeiget och Hålsberg som riksintressen.

Länsstyrelsen bedömer att en sådan redovisning av riksområden enligt ovan kan ske i början på 2013.

Kommunikationer

Riksintresse för kommunikation inkluderar Ludvika och Grängesbergs stationer. Detta ska framgå av planen.

Det behövs förtydligas i planen hur kommunen avser ta hänsyn till väg och järnväg som riksintresse vid nyetableringar. Exploatering nära väg och järnväg får inte påverka möjligheterna till drift och underhåll eller innebära minskad trafiksäkerhet.

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att det bör finnas ett vägrservat för framtida flytt av väg 50 i Grängesberg. Det bör framgå av planen vilka ranker kommunen har om ett reservat i planen för en framtida flytt av järnvägen vilket sannolikt kommer att behövas om

Länsstyrelsen Dalarna

Postadress 791 84 FALUN

Besöksadress Asgatan 38

Telefon 023-810 00

Fax 023-813 86

Webb www.lansstyrelsen.se/dalarna

E-post dalarna@lansstyrelsen.se

Plusgiro 6 88 19-2

Bankgiro 5050-5858

Och/nr 202100-2429

gruvverksamheten återupptas och pågår i mer än ca 20 år av malmbrytning.

Avvägning mellan riksintressen i Grängsberg

Kommunen har prioriterat riksintressena i Grängsberg i följande fallande ordning: väg/järnväg, minneral och till sist kulturmiljö. Lansstyrelsen delar denna upplåtning. Vid exploatering ska ändå största möjliga hänsyn tas till samtliga riksintressen.

Riksintresse 4:2 MB Malingsbo-Kloten

Kommunens uppfattning är att avgränsningen för riksintresset 4:2 MB Malingsbo-Kloten för friluftsliv m.m. behöver justeras i Grängsberg och Ludvika tätorter. Riksintressområdet sträcker sig in i Grängsbergs samhälle och omfattar bland annat utredningsområde för ny dragning av väg 50, Malingsbo-Klotenområdet är under utredning. Eftersom riksintresse enligt 4:1 MB inte utgör ett hinder för utvecklingen av tätorterna bedömer Lansstyrelsen att riksintresset bör gå att förena med det som kommunen avser att göra enligt planen.

Hälsa och säkerhet

Översiktsplanens förslag till framtida utveckling av bebyggelse och verksamheter i Ludvika innebär att risker ofta kommer att behöva hanteras och vägas mot andra intressen. Olika typer av risker har behandlats i översiktsplanens kapitel om mark- och vattenanvändning och teman. Planen bör kompletteras med en beskrivning av vilka mål eller strategier kommunen har i fråga om riskhantering, samt vilka samband finns mellan kommunens risk- och sårbarhetsanalys, handlingsprogram för skydd mot olyckor och annan planering.

En inriktning med bebyggelseutveckling, långa transportleder, och i sjönära lägen innebär att risker med avseende på transporter av farligt gods och översvämning behöver hanteras vid exploatering.

Lansstyrelsens riskvägledning för markanvändning in till transportleder för farligt gods som omnämns i ÖP som pågående arbete är nu klar och har delgetts kommunerna.

Kommunen har gjort egna utredningar av översvämningsskisen för sjön Väsmän och fastställt riktlinjer för bygglovhantering och detaljplanläggning. Nivåerna i riktlinjerna ligger strax över det av MSB och SMHI beräknade 100-årsflödet men lägre än högsta dimensionerande flöde. Riktlinjer för bygglovshantering och detaljplanläggning bör kompletteras med en beskrivning av hur man bör förhålla sig till den angivna nivån utifrån vilken typ av markanvändning som planeras. För bostadsbebyggelse kan högsta rimliga nivå som kommunen beräknat och som ligger strax över 100-årsflödet vara lämpligt. Planeras däremot samhällsviktig verksamhet är det motiverat att utreda behovet av större säkerhetsmarginaler.

Mellankommunal samordning

De mellankommunala frågorna bör förtydligas i översiktsplanen. Det behövs bland annat förtydligas hur en återöppning av gruvor, nya campingplatser m.m. kan påverka inrullande kommuner i angrensande län. Det ska framgå av översiktsplanen hur berörda riksintressen i andra län påverkas av planförslaget. Det kan gälla områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Vindbruksområden finns uppteckade i gällande översiktsplaner och planförslaget innebär ingen förändring. Vindbruk kan ändå nämnas som mellankommunal fråga i planen.

LUDVIKA KOMMUN
Samhällsbyggnadsnämnden

2012 -10- 10

Dnr.....
Obj.....

Strandskydd

Ludvika kommun har pekat ut 16 LJS-områden i kommunen, alla områden ligger i den östra delen av kommunen eftersom kommunen tågt ställning till att den västra kommundelen ska upplevas som vildmarksområde. Flera av de LJS-områden som är utpekade ligger inom områden med utökat strandskydd, vilket ska framgå av planen. Kommunen bör utveckla sina tankar om behovet av utökat strandskydd på sikt inom respektive LJS-område med nu gällande utökat strandskydd. Lansstyrelsen arbetar med att revidera/uppdatera/förnya besluten om utökat strandskydd, detta arbete ska vara klart senast utgången av 2014. Det är för närvarande oklart vilka områden som kommer att omfattas av utökat strandskydd efter 2014. De områden som efter 2014 omfattas av utökat strandskydd kan komma att anses som olämpliga för exploatering.

Det ska förtydligas i planen vilka kriterier kommunen använt sig av med avseende på naturvärden friluftsliv vid utpekandet av LJS-områden. Generellt anser t ex Naturvårdsverket att det är olämpligt med LJS-områden på uddar. Beskrivning av dialogen med allmänheten med avseende på LJS kan utvecklas i planen.

De utpekade LJS-områdena omfattar långa sammanhängande strandområden. Det ska framgå av planen hur kommunen avser att tillgodose kraven på fri passage och tillräckligt många och tillräckligt stora områden där allmänhetens tillgänglighet säkras.

Det ska framgå av planen om kommunen avser att exploatera LJS-områden genom i första hand detaljplan eller enskilda dispensar.

Det ska framgå av planen att naturvärdesinventeringar samt bedömning av områdets betydelse för friluftsliv kommer att genomföras i nästa skede i tillräcklig omfattning. Detta gäller i synnerhet inom områden som är utpekade som riksintressen för naturvård och friluftsliv.

Synpunkter på de olika delområdena för LJS

1. **Grangårde Kyrbö, norr:** Området ligger inom riksintresse för naturvård, Bysjön. Naturvärdesinventering ska genomföras före exploatering.
2. **Grangårde Kyrbö, södra:** Området ligger inom riksintresse för naturvård. Naturvärdesinventering ska genomföras före exploatering.
3. **Byggnärvad:** Området ligger inom riksintressområdet för naturvård. Det finns även en hel del hotade arter inom området. En naturvärdesinventering ska göras innan exploatering tillåts inom detta område.
4. **Kornåsbogyt:** Området är en stor udd som är utpekad som rekreativområde i översiktsplanen. Det ska förtydligas i planen hur mycket exploateringen begränsas med hänsyn till rekreativsvårderna.
5. **Rännåset, Björkegr:** Området ligger inom utökat strandskydd på en stor udd med mindre landtungor/uddar som går ut i vattnet. Dessa ska undantas från exploatering.
6. **Landsjögr:** Passagemöjlighet ner till vattnet ska anordnas vilket ska förtydligas i planen.
7. **Tvångsåren:** Området pekas ut som LJS-område för att nyttjas till rekreation men det kan även vara aktuellt med fridshus. Antalet fridshus bör begränsas till ett fåtal. Strandområdets landtungor/uddar samt området längst ut på udden ska helt undantas för fridshus.

LUDVIKA KOMMUN
Samhällsbyggnadsnämnden

2012 -10- 10

Dnr.....
Obj.....

8. *Björnsjö*: Området kan användas för fritidsändamål med hänsyn tagen till hotade arter men ska inte användas för bostadsändamål (övernattningsstugor). Övernattning kan ske med till.

9. *Bellväst*: Området ligger inom utökat strandskydd och är nästan exploaterat idag, området behöver därför detaljplanläggas.

10 och 11. *Måsvannområdet samt Brittanäs, Sjögården*: Området är relativt oexploaterat idag. Dessa två områden utgör en mycket stor del av stranden längs Västan, här krävs noggranna inventeringar samt att området behöver detaljplanläggas för att säkra tillräckligt många och tillräckligt stora områden där allmänhetens tillgänglighet säkras.

13. *Beberget, nära Bötan*: Området ligger inom utökat strandskydd.

14. *Södra Flöjken, Jankvikern*: Området ligger inom riksintresse enligt 4 kap 2 § miljöbalken Målingsbo-Kloten, kommunen anser att föreslagna användning av området inte står riksintressets intentioner. Länsstyrelsen delar denna uppfattning.

15. *Rajfånäs, Haggan*: Området är delvis oexploaterat idag och ligger inom riksintresse för rödligt friluftsliv 4 kap 2 § miljöbalken – Målingsbo-Kloten. Kommunen anser att föreslagna användning av området inte står riksintressets intentioner. Länsstyrelsen delar denna uppfattning.

16. *Camping vid Svava Nitven*: Området ligger inom utökat strandskydd samt inom riksintresseområde enligt 3 kap för friluftsliv, Säfsnäs-Grangården. Detta LIS-område ligger även nära namn 2000-området Nitvossen. En beskrivning av eventuell påverkan på de naturtyper samt utpekade arter som finns inom namn 2000-området behöver tillföras beskrivningen.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Naturvård

Det framgår av planen att kommunens viljeinriktning är att utöka naturreservatet Målingsbo och upprätta en ny skötselplan för naturreservatet. Målingsboas naturreservat är ett statligt inrättat reservat, kommunen bör därför kontakta Länsstyrelsens naturvårdsenhet – naturskyddsfunktionen för att informera om detta. Länsstyrelsen förutsätter att det är ett kommunalt naturreservat som ska bildas.

Kommunen vill även göra naturreservat av myren längs Burån, även här bör kommunen kontakta naturvårdsenheten – naturskyddsfunktionen för information. Länsstyrelsen förutsätter även här att det är ett kommunalt naturreservat som ska bildas.

Kommunen vill upprätta en plan för återvinnings skog och parker som beaktar alla natur- och friluftslivsvärden vilket Länsstyrelsen anser är ett mycket bra initiativ från kommunen.

Jordbruksmark

Vissa av exploateringsområdena som beskrivs i planen berör jordbruksmark. Förslag till nyexploatering av jordbruksmark bör motiveras i planen. Det bör finnas någon form av krav eller kriterier i planen för de avvägningar som ska göras om åker eller betesmark kommer ifråga för exploatering samt en analys utifrån 3 kap. 4 § MB. Analysen behöver baseras mer på markens karaktär än dess aktuella status.

Exploaterad jordbruksmark är omöjlig att återställa medan nedlagd eller skogbeväxten mark kan återställas med relativt små åtgärder. Detta bör framgå av planen.

LUDVIKA KOMMUN
Samhällsbyggnadsnämnden

2012-10-10

Dnr.....
Obj.....

Bebyggelse i anslutning till jordbruk innebär ofta, för eller senare, inverkan på förutsättningarna att bedriva jordbruk och hålla djur. Det kan bli en konfliktsak och böt därför behandlas i planen.

Kommunens lantbruk har en negativ utveckling och ett sätt att motverka den utvecklingen är att skydda jordbruksmarken mot exploatering. Om det tydligt framgår att jordbruksmarken endast ska exploateras om det är nödvändigt enligt 3 kap 4 § MB ökar möjligheten för lantbrukarna att göra de långsiktiga investeringar som behövs för ett levande jordbruk.

Ett antal föreslagna LIS-områdena för bostäder ligger helt eller delvis på jordbruksmark, men det saknas närmare beskrivning av motiven att ta denna jordbruksmark ur produktion.

LIS 1: Området ligger huvudsakligen på blocklagd jordbruksmark som brukas för bäravodling av kommunens största jordbruksföretag.

LIS 2: Området ligger på blocklagd jordbruksmark.

LIS 5: Området ligger till delvis på blocklagd jordbruksmark

LIS 6: Inom området finns en blocklagd åker.

LIS 13: området ligger till hälften inom blocklagd jordbruksmark.

LIS 15 är föreslagna för camping och verksamhet som stöder friluftslivet. Området består till stora delar av betesmark med höga naturvärden och åkermark. Det bör beskrivas i planen hur planerad fridagsverksamhet kan samordnas med jordbruksverksamheten och om den kan fortsätta i samma utsträckning som nu om planen förverkligas.

För närvarande pågår framtagandet av ett nytt EU:s Landsbyggsprogram för 2014-2020 som kommer att anpassas till länets förutsättningar i en ny Genomförandestrategi för Dalarna. Genomförandestrategin reviderades senast i januari 2012. Aktuell version finns på Länsstyrelsens webbplats <http://www.lansstyrelsen.se/dalarna/Sv/lanbruk-och-landsbygd/landsbyggsutveckling/genomforandestrategi-for-dalarna/Pages/default.aspx>.

Kulturmiljö

Det är positivt att planen annonserar en revidering och politisk förankring av kulturmiljöprogrammet för kommunen och att man avser att upprätta områdesbestämmelser för riksintresseområdet vid Luvvika ström. Det också positivt att man avser att revidera äldre områdesplaner och fördjupningar i orter som har stora kulturmiljövärden. Länsstyrelsen bedömer att detta från kulturmiljösynpunkt är särskilt viktigt i Grängsberg, Grangården kyrkby, Blöberget och Klenslyttan. Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för fibodan och Finnmarksbyar är också angeläget. Länsstyrelsen kan bidra med erfarenheter av inventering av sådana miljöer.

En inbyggd konflikt i planen är inspråktagandet av jordbruksmarken i kulturlandskapet för exploateringsändamål, exempelvis inom vissa LIS-områden. Landskapet påverkas också av var nya byggnader lokaliserar och hur de utformas. Planen bör kompletteras med rekommendationer för byggövernivån som tar till vara de kulturhistoriska värdena.

Planens förslag till LIS-områden mm berör förlämnings- och i vissa fall även landskapsbildan. Särskilt känsliga är Vinåset (LIS 1), området in till Sockenstugan och Reningstugan (LIS 2) och Myggåset i Grangården. Andra områden är Rönåset (LIS 5), Lillaleden, Korsnäsberget (LIS 4), Sorvik-Bunnsvik, Sunnansjö (LIS-område 13), Ullåset (LIS 12), Björnsjö (LIS 8), Räfsnäs, Haggan (LIS 15). Länsstyrelsen

2012-10-10

Dnr.....

Obj.....

rekommenderar att en fördjupad forminnesinventering görs för några av de LIS-områden som är aktuella. Länsstyrelsen kan tillhandahålla mer detaljerade uppgifter om det arkeologiska intresset i områdena.

Länsstyrelsen har tidigare framhållit att det är önskvärt att vägreservat till Brittsandområdet ses över med hänsyn till de landskapsvärden som finns vid byggnadsminnet Gonäs bergsmansgård. Det område som omger byggnadsminnet betas för att bibehålla det öppna landskapet som är förbundet med bergsmansgården. Planerade bostadsområden norr om byggnadsminnet kan innebära konflikter med betande djur. Det är önskvärt att de uppeklade bostadsområdena norr om byggnadsminnet anpassas till detta. De stora industriområden som planerades på 1970- och 1980-talet, i Gonäs omedelbara närhet som sträcker sig österut mot Ludvika har endast delvis tagits i anspråk. Det är önskvärt att kommunen ser över möjligheten till anpassning av industriområde i Gonäs närhet med hänsyn till den kulturhistoriskt värdefulla bergsmansmiljön i Gonäs. Anpassningen kan avse industriområdets utbredning samt utformningsbeslåttningsdetaljplan.

I Ludvika tätort berörs fleralet områden för nya exploateringar: fornlämnningar och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen kan tillhandahålla mer detaljerade uppgifter om det arkeologiska intresset i områdena.

Miljö
Miljömål

I kapitel 1 Inledning ges en kort bakgrund om Miljömål. Det är önskvärt att även det regionala arbetet med miljömålen nämns. Detta är ett samarbete i länet där kommunernas medverkan är viktig.

Länsstyrelsen önskar ge lite uppdaterad information om miljömålen.

Nationellt: Genom riksdagens behandling av miljömålsproposition 2009/10:155 skedde vissa förändringar i målsstruktur och organisation för genomförandet. De 16 miljökvantitetsmålen kvarstår. Det övergripande generationsmålet har utvidgats med ett internationellt perspektiv och sju strecksatser. De tidigare delmålen har avförts (april 2012) och ersätts med nya etappmål som tillkommer allteftersom, en första omgång etappmål fastställdes av regeringen i april 2012. Miljökvantitetsmålen preciseringar får större betydelse än tidigare och nya har fastställts av regeringen i april 2012.

Mer information: Den nationella miljömålsportalen: www.miljomal.se Miljömålsberedningen: www.sou.gov.se/mmb/

Dalarna. En ny version av Dalarnas miljömål är under utarbetande. Utställning och remiss sker i september 2012 och fastställande sker under våren 2013. Det som ställs ut är då två dokument:

Dalarnas miljömål – Miljömål 2013. Här ingår regionala miljömål. De nya regionala miljömålen föreslås i mycket stor utsträckning utgöras av nationella målformuleringar (preciseringar och etappmål). Regional anpassning blir aktuell bara då nationellt mål omfattar en kvantitet som behöver bytas ner eller då det bedöms relevant att lyfta fram ett regionalt särdrag. Miljömålsdokumentet kommer att uppdateras löpande allteftersom nya etappmål kommer till.

Dalarnas miljömål – Åtgärdsprogram 2013-2016. Åtgärdsprogrammet anger prioriterade åtgärdsområden och åtgärder för totala sektorer samt ett antal offentliga verksamheter. Kommunernas medverkan i genomförandet av åtgärdsprogrammet är viktig.

LUDVIKA KOMMUN
Samhällsbyggnadsnämnden

2012-10-10

Dnr:
Obj:

Mer information: Miljömålen på Länsstyrelsen Dalarnas webbplats: www.lansstyrelsen.se/dalarna/miljomal

Delastategin

Upplysningsvis kan nämnas att Region Dalarna reviderar Dalastategin 2012-2013.

Energi och Klimat

Energispektrerna är tämligen heltäckande behandlade i planen. Det som skulle kunna behövas är att lägga till något om möjligheterna att odla energigrödor i kapitlet om jordbruk och geoenergi som jord-, berg-, och grundvattnvärme.

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram en regional energistrategi. Den är under utarbetande och kommer att fastställas under hösten 2012. Se även www.energinuettillgent.se.

Elektromagnetisk strålning

Svenska Kraftnät har två 400-kV-ledningar i östra Ludvika. I planen är dessa ledningar omnämnda som 420 kV-ledningar vilket bör ändras.

Miljö- och riskfaktorer

I uppräkningsen av exempel på anläggningar med omgivningspåverkan, till exempel i form av buller, kan följande industrier nämnas: Spendups bryggeri, ABB, Lyviksverken och Impregna.

Buller och vibrationer

Det kan förtydligas i planen hur buller kan söra och påverka hälsan. Buller kan enligt forskning orsaka för högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdomar. Trafikbuller påverkar även människors livskvalitet eftersom det stör eller hindrar vardagliga aktiviteter såsom kommunikation, utvistelse, sömn, vila och återhämtning.

Även vibrationer från järnvägen kan vara störande och påverka hälsan, vilket bör framgå av planen. Där det både förekommer höga vibrationsnivåer och buller upplevs bullret som mer störande än om vibrationer inte förekommer.

Det bör förtydligas i planen hur kommunen avser att skydda befintlig och ny bostadsbebyggelse mot buller från vattenslotrar i Värsman.

Förorenade områden

I översiktsplanen ges en översgripande strategi för förorenade områden, vilket är bra. Det är viktigt att förorenade områden kommer med tidigt i planeringsprocessen. Inför byggnation, exploatering, ändrad markanvändning mm har tillsynsmyndigheten möjlighet att ställa krav på miljötekniska undersökningar inom områden där det finns risk för föroreningar. Därför bör utredning om området för förorenat eller inte, utföras i god tid i ett exploateringsprojekt då utredning och eventuell sanering tar tid.

Några reflektioner över texten:

MIFO-risikklassningen baseras även på ett "troligt men dåligt" fall och ju större osäkerhet som finns i underlaget desto strängare bör risikobedömningen göras. Detta innebär att lite information om ett område kan bidra till en hög riskklass.

LUDVIKA KOMMUN

2012-10-10

I den karta för förorenade områden som presenteras i översiktsplanen är ”övriga objekt av större betydelse” utmärkade. Det vore bra om det beskrivs varför kommunen har lyft fram dessa objekt och vad ”större betydelse” innebär.

Prioriterade deponier ska undersökas och vid behov åtgärdas. Kommunen ska i fortsatt samarbete med länsstyrelsen verka för fortsatt inventering, undersökning och eventuell sanering av förorenade områden.

I bilaga 2 redovisas en lista över förorenade områden med riskklass 1 och 2. Observera att denna lista förändras med tiden. Exempelvis har idag Fredriksbergs Bruk riskklass 1 och Ludvika bangårdsområde riskklass 2. Ytterligare tre objekt finns idag som har riskklass 2. Objekt nr 11 i listan ”Emont, Östansbo” kan inte återhittas i det s.k. EBH-stödet, dvs. Länsstyrelsernas databas för potentiellt förorenade områden.

Vatten - vattenförvaltning

I planen på (s.101) står ”kommunen behöver göra en vattenplan för att lösa och förebygga...”. Kommunens ambition bör följas upp i listan med kommunens viljenäring och/eller bland förslagen på fördjupningar i början av översiktsplanen. Statusklassningen av sjöar/vattendrag bör redovisas på karta.

Det bör framgå av planen att även grundvattnen ingår i vattenförvaltningen och att vattenmyndigheten bedömt att det för två av kommunens grundvattenförekomster finns en risk att de inte uppnår ”God kemisk status 2015”. Det är den kvantitativa och kemiska statusen som bedöms för grundvattenförekomster.

Vatten och avlopp

I Vattenförvaltningsplan Dalarnas län, remissversion, föreslås att vattenförvaltningsintresset skall redovisas i översiktsplan genom bl.a. kartredovisning. Kommunen bör ha en övergripande syn på det långsiktiga behovet för enskild och allmän försörjning. Vattenförvaltningsintresset bör redovisas på karta.

Vattenskyddsområde för Östansbo finns men det bör ses över. För vattentäkterna i Nyhammar och Fredriksberg som båda saknar fastställda skyddsområden ska nya skyddsområden inrättas. Skyddsområdet i Summansjö är under diskussion. Detta bör förtydligas i planen.

Täkter och mineraler

Vid citat av miljöbalkens 3 kap 7§ bör hela texten anges.

Det bör framgå av planen att det inte ska tas upp nya täkter i avlagringar av betydelse för dricksvattenförsörjningen.

Prioritering mellan olika materialslag görs på det sätt som är brukligt. Återanvändning och återvinning före bergstross och sist naturgrus. Meningen uppe till vänster på sidan 98 ”I första hand bör återvunnet gruvmaterial användas som naturgrus.....” bör förtydligas eller utgå.

Antal bergtäkter i kommunen är 3: Hålsberg, Ljustjämsberget och Nothytteskog, vilket bör framgå av planen.

Länsstyrelsen har tagit fram en materialförvaltningsplan för Dalarna. I den pekas på behovet av anläggningar för mottagning, bearbetning och lagring av olika typer av massor. Det kan vara både förfladda produkter och tillvaratagna massor som asfalt och betong. **Stax norra Dalarna kommun** är en av de kommuner som har tagit fram en **LUDVIKA KOMMUN** Samhällsbyggnadsnämnden

2012-10-10

Dnr.....
Obj.....

finns ett område för mottagning och återvinning av massor, Iviken. Denna anläggning bör redovisas i planen.

Sociala aspekter av hållbar utveckling

Planering kan medvetna till att skapa goda förutsättningar för social utveckling. Viktiga frågor att ta hänsyn till i samhällsplaneringen är delaktighet, barns och ungdomars behov, integration och mångfald, tillgänglighet, trygghet och folkhälsa. Kommunens sätt att arbeta med dessa frågor kan lyftas fram i planen. Exempelvis dialogen med allmänheten i planarbetet som skapar delaktighet. Eller blandningen av olika typer av boenden, verksamheter och boendens, utformning av grönområden och det offentliga rummet, satsning på gång- och cykelvägar, den reaktivt höga servicenivån i de mindre orterna som sammanlagt bidrar till mötesplatsen, trygghet, integration, barns och ungdomars behov, jämställdhet och folkhälsa. En vidareutveckling av den sociala aspekten av hållbar utveckling kan vara att beskriva kommunens planförslag utifrån olika gruppers perspektiv som kvinnor, män, flickor och pojkar.

En grönskastrukturplan för Ludvika tätort bör också redovisa de gröna områdena inom tätorten och hur de binds samman i stråk. Grönskastrukturen har flera dokumenterade hälsoeffekter, bland annat påverkas vår hälsa direkt av upplevelsen av naturen.

Som information kan nämnas att den idag gällande Lagen om kommunernas bostadsförvaltningsnärvar har på uppdrag av regeringen setts över av Boverket. När en eventuell ny lagstiftning kan komma att träda i kraft, är för tidigt att säga. Utgångspunkten i Boverkets utredning är dock betydelsen av att kommunen arbetar systematiskt med boendeplaneringen, vilket bl.a. innebär att analysera och formulera mål för bostadsförsörjningen och klargöra på vilket sätt kommunen genom sina olika verktyg kan bidra till en positiv utveckling av boende och byggande.

Kartor

På de kartor som finns i översiktsplanen samt på den separata plankartan redovisas och benämns planeringsförutsättningar och planförslag på olika sätt. På den separata plankartan saknas dessutom redovisning av riksintressen. Det vore önskvärt med enhetliga kartor med konsekvent utformning som visar planeringsförutsättningar i och planförslag för Ludvika kommun.

Konsekvensbeskrivningar och miljömål

Länsstyrelsen bedömer att MKBin är tillfredsställande. Utöver några viktiga frågor med betydande miljöpåverkan görs i ÖP en genomgång av vad planeringen betyder för de olika miljökvältsmålen. Länsstyrelsen bedömer att Ludvika på ett ändamålsenligt sätt förhållit sig till miljömålen i sin ÖP.

Lars Ingelström har beslutat i detta ärende efter föredragning av Inger Friman. I den slutliga handläggningen av detta ärende har företrädare för beredskap, kulturmiljöenheten, landskapsenheten, miljöenheten, naturvårdsenheten, näringslivsenheten och rättsenheten deltagit.

Lars Ingelström
Länsarkitekt

Inger Friman
Planarkitekt

2012-10-10

Dnr.....

Obj.....